

Tautinėms mažumoms bus skirta daugiau radijo laidų

Vilnius, sausio 18 d. (BNS) — Lietuvos radijo ir televizijos (LRTV) vadovybės posėdyje buvo svarstyti problemos, kylančios, kai buvo pertvarkytos Lietuvos radijo laidos tautinėms mažumoms. LRTV vadovybė nusprendė per II valstybinio radijo programą transliuoti daugiau laidų tautinėms mažumoms.

Metų pabaigoje, atsižvelgus į Valstybinės lietuvių kalbos komisijos išvadas, buvo nuspręsta pirmąją radijo programą transliuoti tik valstybine kalba. I radijo programoje buvo palikta pusė valandos laida rusų kalba, o II transliuojama visos tautinės mažumoms skirta programa „Vaivorykštė“.

Posėdyje nutarta per II programą transliuoti daugiau laidų rusų, lenkų, baltarusių

kalbomis tuose regionuose, kur glaudai gyvena šių tautinių mažumų atstovai. Šios laidos taip pat būtų perduodamos trumposiomis bangomis, ir jas galėtų girdėti kaimyninių valstybių gyventojai.

Kadangi II programos negirdi Baltarusijos piliečiai, nuspręsta Baltarusijos ir Lietuvos tarpvalstybinius santykius bei Baltarusijos tarptautines problemas komentuoti laidoje rusų kalba, kurios transliuojamos per I programą.

Pasak Lietuvos radijo ir televizijos atstovo spaudai pranešimo, LRTV vadovybės nuomone, laidos „Vaivorykštė“ transliavimas per II programą neturėtų žiesti tautinių mažumų orumo, nes šioje programoje transliuojami ir Seimo posėdžiai.

Žydų bendruomenė televiziją ir radiją apkaltino diskriminavimu

Vilnius, sausio 19 d. (BNS) — Lietuvos žydų bendruomenės valdyba diskriminavimu apkaltino Lietuvos nacionalinę radiją ir televiziją (LRTV), nusprendusius atsisakyti televizijos laidos „Mėnora“ ir gerokai sumažinti žydams skirtų radijo laidų.

Žydų bendruomenės valdybos nutarime teigiama, kad LRTV vadovybės sprendimai lemė ideologines nuostatas, kad tuo patiu tęsiamas stalininis žydų kultūros niokojimas, sovietų vykdytas dvisipusis genocidas, kai žydų kalba buvo išguita iš visuomenės gyvenimo, panaikinus tautinės mokyklas, vaikų daržėlius, radijo programas.

„Smerkdamas radijo ir televizijos laidų apribojimą apskritai tautinėms bendrijoms, žydų bendruomenė kategoriškai protestuoja prieš veiksmus, kuriais iš esmės likviduojamos mūsų programos“, sakoma nutarime.

Jame atmetami LRTV vadovų argumentai, kad tokia būdu tautinės mažumos, tarp jų — negausi žydų bendruomenė, bus, neva, sėkmingiau įjungiami į Lietuvos visuomenę. Bendruomenės nuomone, tai veikia priverstinis sutapatinimas ir Lietuvos val-

džios bei visuomenės smūgis atgimusiai žydų kultūrai.

Manoma, kad Lietuvoje gyvena apie 5,000 žydų. Žydų bendruomenės pasipiktinimą sukėlė ir tai, kad žymiai trumpesnės radijo laidos numatomos perduoti šeštadienį — tuo metu, kai šios tautos žmonės sinagogose ar namuose atlieka religines apeigas.

„LRTV nuostata — iš esmės likviduoti žydiškas laidas — prieštarauja Lietuvos valstybės politikai ir neabejotinai susilauks labai nepalankios reakcijos pasaulyje“, sakoma nutarime.

Kaip tik pirmadienį LRTV vadovybė pranešė nusprendusi per II nacionalinio radijo programą transliuoti daugiau laidų tautinėms mažumoms, tačiau kol kas neaišku, kokie konkretūs pakeitimai daromi ir ar jie apims laidas žydams.

Be žydų bendruomenės, visuomenė ir dalis politikų dar reikšė susirūpinimą dėl pakeistų laidų baltarusių kalba.

LRTV šiemet skundžiasi sumažintu finansavimu iš biudžeto. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijai leidžiama transliuoti reklamą ir turėti rėmėjų.

Nuteistasis parlamentaras siūlomas į Žmogaus teisių komitetą

Vilnius, sausio 19 d. (Elta) — Seimo sekretoriato užregristruotame nutarime projekte dėl Seimo komitetų sudėties patvirtinimo siūloma parlamentarą Audrių Butkevičių išbraukti iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto ir įtraukti jį į Žmogaus teisių komitetą.

Kaip žinoma, Seimo narys Audrius Butkevičius yra nuteistas už pasikėsinimą sukilinti dideliu mastu ir šiuo metu atlieka bausmę. Apeliacinė tvarka Audriaus Butkevičiaus byla dar nėra išnagrinėta, todėl Seime jam nebūvo surengtas apkaltos procesas ir neatimtas Seimo nario įgaliojimas.

Kaip sakė nutarimo projektą pateikęs Seimo kancleris Jurgis Razma, pagal naująjį Seimo Statutą, kuris įsigalios vasario 1 dieną, sie-

kiant proporcingo atstovavimo frakcijoms, Audrius Butkevičius pasiūlytas į Žmogaus teisių komitetą, nes šiame komitete nebuvo nė vieno Centro frakcijos nario.

Nutarimo projekte taip pat numatoma įtraukti Seimo vicepirmininkus Romualdą Ozolą ir Ekonomikos komitetą, o Feliksą Palubinską — į Užsienio reikalų komitetą. Pagal senąjį Statutą, Seimo valdybos narių dalyvavimas komiteto veikloje nebuvo privalomas. Tuo tarpu naujasis parlamento darba reglamentuojantis dokumentas šią nuostatą keičia.

Pasak Seimo kanclerio Jurgio Razmos, šie pasikeitimai Seimo komitetuose — ne vieninteliai. Pagal naująjį Seimo Statutą, dar teks išbraukti ministrą pirmininką Gediminą Vagnorių iš Valdymo re-

Lietuvos vyčiai vasario 7 dieną Martinique salėje rengia pokylį „Lietuvos prisiminimas“, kurio metu bus pagerbta Čikagos liutuanistinė mokykla ir jos direktorė Joratė Dovičienė.

Nuotr.: Pokylio ruošimo komitetas. I eil. sėdi iš kairės — Faustas Strolia, Eleonor Kasputis, kun. Antanas Zakarauskas, Robert Martin; II eil. stovi — Edward Pocius, Aušra Padalino, Aldona Brazienė, Lucille S. Shotas, Teresė Strolienė; III eil. — Richard Niedvaras, Peter Žanšitis, Diann Martin, Aldona Brusokas ir Frank Zapolis. Komitetui dar priklauso Algirdas Brazis.

Padėti Punske susidomėjo Lenkijos piliečių teisių gynėjas

Varšuva, sausio 19 d. (BNS) — Lenkijos piliečių teisių atstovas profesorius Adam Zielinski išreiškė didelį susirūpinimą dėl Punske įsivysio vietos lietuvių ir Lenkijos pasienio apsaugos valdžios konflikto.

„To, kas dabar vyksta Punske, iš viso neturėtų būti“, apibendrinamas savo išpučius, vietos valdžios ir lietuvių bendruomenės vadovams sakė Lenkijos parlamento skiriamas žmogaus teisių gynėjas A. Zielinski.

Pirmadienio vakarą jis lankėsi Punske ir susitiko su Lenkijos lietuvių bendruomenės organizacijų vadovais, Punsko viršaičiu Vytautu Liškausku.

Punske tarp maždaug 1,000 gyventojų apie 800 yra lietuviai. Praėjusią savaitę Lenkijos pasienio apsaugos vadovybė Punske sveikatos centre įkurdino pirmuosius naujos užkardos pareigūnus.

Lietuviai prieš tokius išanksto skelbtus ketinimus protestavo, nurodę, kad užkardos įkūrimas pažeis nusistovėjusią tautinę santvirkę, be to, sveikatos centras buvo pastatytas už ben-

drumenės lėšas.

Pasak Lenkijos lietuvių bendruomenės Tarybos pirmininkės Irenos Gasperavičiūtės, A. Zielinski labai domėjosi punskei ir pasieniečių konflikto priežastimis.

„Lenkijos žmogaus teisių atstovas pasakė, kad ši klaušimą apsvartys ir su Palenkės pasienio apsaugos skyriaus vadovais. Jo nuomone, nors pasienio apsauga ir reikiama stiprinti, tačiau negalima konfliktuoti su vietos visuomenė“, sakė I. Gasperavičiūtė. Ji pabrėžė, kad „punskečiai neprotestuoja prieš užkardos įkūrimą, tik siūlo ją steigti kitose vietose ir ne sveikatos centre“.

„Susitikime su Lenkijos piliečių teisių atstovu kalbėjome ir kitais klausimais“, sakė Punske viršaičius V. Liškauskas. Tai kultūros, švietimo, leidymo problemos. „Didelė problema tampa lietuviškų mokyklų išlaikymas. Šiems metams trūksta 370,000 zlotų. Iš valdžios gauname tik atlyginimus mokytojams, tuo tarpu mokyklų apšildymui, jų remontui ir priežiūrai pinigų nėra“, sakė V. Liškauskas.

Nupirka kalinamo „Lietuvos aidą“ akcininko dalis

Vilnius, sausio 19 d. (BNS) — Dienraščio „Lietuvos aidas“ akcininkas Algirdas Pilvelis įsigijo visas areštuotąsias kalinamo buvusio redaktoriaus Sauliaus Stomos akcijas.

A. Pilvelis antradienį sakė, kad Vilniaus antrosios apylinkės teismo paskelbtose varžytinėse nupirko 4,353 akcijas, kurios sudaro apie 4.4 proc. visų „Lietuvos aidą“ akcijų. A. Pilvelis buvo vienintelis akcijų pirkejas.

S. Stomos akcijoms teismas buvo uždėjęs areštą, patenkėnus keliasdešimt tūkstančių litų ieškinį buvusiam redaktoriui. S. Stoma 1997 m. už finansinius pažeidimus dienraštyje buvo nuteistas 5 metams laisvės atėmimo. Teismas priėmė sprendimą atimti pusę formų ir savivaldybių reikalų komiteto narių. Mat premjeras pagal savo pareigas turi bendradarbiauti ne su vienu, o su visais Seimo komitetais.

asmeninio S. Stomos turto ir nustatė, jog jis dienraščiui padarė 65,163 litų žalos, kurią turės atlyginti.

Po nepavykusių skundų S. Stoma buvo suimtas pernai birželį ir dabar kalį sustiprinto režimo patalose darbų kolonijoje Vilniuje.

„Kitokių skolų „Lietuvos aidui“ S. Stoma neturi. Manau, dabar jo laikymas už grotų yra beprasmiš“, sakė A. Pilvelis, kuris teigia turįs truputį daugiau nei 30 proc. dienraščio akcijų ir akcininkų susirinkime įgijo „veto“ teisę.

Netrukus turėtų įvykti „Lietuvos aidą“ akcininkų susirinkimas, po kurio, A. Pilvelio nuomone, dienraštis turėtų atsisukti. A. Pilvelis mano, kad dabar jis galės siūlyti savo kandidatą į vieną „Lietuvos aidą“ vadovų pareigų — stebėtojų tarybos pirmininko, bendrovės direktoriaus ar vyriausiojo redaktoriaus.

Punskečiai džiaugiasi, kad Punske kultūros namų statybai padeda Lietuva, tačiau jie norėtų paramos ir iš Lenkijos valdžios.

Zielinski, Lenkijos lietuvių bendruomenės, valdžios ir komitetas prieš užkardos įkūrimą įteikė raštus, kuriuose išdėstyta konflikto su pasieniečiais istorija.

* Antradienį į Vilnių sugrįžo Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis. Praėjusių metų vasario mėnesį pradėjęs eiti PLB atstovo Lietuvoje pareigas, G. Žemkalnis buvo kelioms mėnesiams išvykęs į Australiją tvarkyti asmeninių reikalų bei atostogauti. Grįžęs toliau tęsti savo pareigų Lietuvoje G. Žemkalnis su žmona Danute Vilniaus oro uoste sutiko jo brolis Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis su žmona Gražina, PLB atstovybės darbuotojai. Šio mėnesio pabaigoje G. Žemkalnis švęs jubiliejinį 70-ąjį gimtadienį.

* Lietuvoje vaiko teises saugos ir gins vaiko teisių kontrolierius, kurio veiklą apibrėš specialūs įstatymai. Iki šiol Lietuvoje nėra institucijos, kuri domėtųsi, kaip laikomasi Seimo patvirtintos Vaiko teisių konvencijos, ar kaip bus įgyvendinamas Vaiko teisių pagrindų įstatymas. Kontrolieriaus pareiga būtų ginti ir propaguoti vaikų siekius valstybės ir privačiose institucijose, stebėti, kaip keičiasi gyvenimo sąlygos. (Elta)

* Lietuva prisijungė prie Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos šeštojo protokolo, kuriuo draudžiama mirties bausmė. Šis dokumentas pirmadienį Strasbūre pasirašė Lietuvos nuolatinis atstovas Europos Taryboje Aurimas Taurantas. Ceremonijoje dalyvavo Europos Tarybos generalinio sekretoriaus pavaduotojas Hans Christian Kruger. VI protokolas Lietuvoje įsigalios po to, kai jį patvirtins Seimas. (BNS)

* Miškų urėdijos bus pertvarkytos į valstybines įmones — miškų ūkius, kurie pagal sutartis su Miškų ir saugomų teritorijų departamentu vykdys visus miškų ūkio darbus — bus atsakingi

Pasaulis griežtai smerkia žudynes Jugoslavijoje

New Yorkas, sausio 19 d. (Reuters-BNS) — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba (ST) griežtai pasmerkė 45 vietinių albanų nužudymą Jugoslavijos Kosovo provincijos Račako kaime ir pareikalavo nedelsiant leisti jį ištirti.

Po skubaus posėdžio ST taip pat nurodė Belgradui atšaukti sprendimą išsiųsti iš valstybės tarptautinės Kosovo stebėtojų užduoties vadovą amerikietį William Walker.

Tačiau ST neužsiminė apie kitą Jugoslavijos akibrokštą — Belgradas pirmadienį neleido iš Makedonijos į Kosovą įvažiuoti JT Tarptautinio baudžiamojo tribunolo, kuris tiria buvusiosios Jugoslavijos teritorijoje įvykdytus humanitarinės teisės pažeidimus, vyriausiąjį prokurorą kanadiečių Louise Arbour. Šio incidento paminėjimui nepritarė Rusija ir Kinija.

JT generalinis sekretorius Kofi Annan, kuris jau praėjusį šeštadienį pareikalavo ištirti žudynes, taip pat paskelbė pareiškimą, kuriame teigia „šimtų procentų“ pritarti ST pareiškimui.

NATO gali netrukus pradėti bombarduoti Jugoslaviją

Londonas, sausio 19 d. (Reuters-BNS). NATO karo lėktuvai gali beveik nedelsiant pradėti bombarduoti Jugoslavijos pajėgas, jeigu prezidentas Slobodan Milošević ne nutrauks pastarosios dienos vykstančio susidorojimo Kosovo, antradienį pareiškė JAV ambasadorius NATO.

BBC radijo paklaustas, ar antradienį susitikęs su dviem NATO vadovais, S. Milošević turės nors „kelias dienas“ būsimiems veiksams apsvartinti, ambasadorius William Vershbow atsakė: „Negarantuojau, kad jis turės net ir tiek laiko. Jeigu šiandien per susitikimą su mūsų generolais jis neparodys reikiamo nuolai-

dumo, tai mes būsime priversti priimti sprendimą dar greičiau“.

Praėjusį spalį, ankstesniajai Kosovo krizei pasiekus aukščiausią tašką, NATO davė leidimą esant būtinybei panaudoti jėgą. Sekmadienį sąjunga pareiškė, jog šis leidimas tebegalioja.

„Šiandien ir rytoj mes susirinksime išklausti generolų pranešimo. Manau, kad sąjungininkės yra visiškai pasirūšios padaryti visa, kad toliau tai nebesitęstų... Tikrai, mes esame ties riba“, sakė ambasadorius.

Lietuva pasmerkė žudynes Kosove

Vilnius-Briuselis, sausio 19 d. (Elta). Lietuvos Užsienio reikalų ministerija (URM) prisijungė prie Europos Sąjungos pareiškimui, kuriuo smerkiamos beginklų civilių žmonių žudynės Kosovo provincijos Račako kaime.

Kaip Eltai pranešė URM Informacijos ir spaudos skyrius, Europos Sąjungos pareiškime reikalaujama, kad, atskaitant patraukiant kaltininkus, Jugoslavijos valdžia bendradarbiautų su tarptautiniu karo nusikaltimų tribunolu.

Jame taip pat pažymima, kad Europos Sąjunga ir narys- tės joje siekiančios valstybės visiškai palaiko Europos Saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Kosovo stebėtojų grupę ir gerai vertina jos vadovo ambasadoriaus William Walker bei jo komandos darbą.

Pareiškime, prie kurio Lietuva prisijungė pirmadienį, kariaujančios valstybės kviečiamos nutraukti ugnį ir laikytis pernai pasiektų susitarimų tarp tuometinio Europos Saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos pirmininko Bronislaw Geremek bei Jugoslavijos užsienio reikalų ministro Živadin Jovanović.

Pardavę savo ginkluotę, švedai investuos Lietuvoje

Vilnius, sausio 18 d. (BNS) — Lietuvos krašto apsaugos ministerijoje (KAM) pirmadienį pasirašytas susitarimas dėl ginkluotės gaminančios Švedijos bendrovės „Celsius AB/ Celsius Corp“ investavimo Lietuvoje.

Pernai Lietuvos KAM su Švedijos bendrove pasirašė sutartį dėl granatsvaiddžių „Carl Gustaf“ pirkimo už 32 mln.

už miškų priežiūrą ir naudojimą, jų atkūrimą, apsaugą, užsiims miško ruošą ir medienos perdirbimą, už kurį miškų ūkiui reikės mokėti pelno ir kitus mokesčius. Miškų ūkių veikla bus labiau apibrežtesnė.

* Per praėjusius metus labiausiai išaugo ryšių (32.3 proc.), būsto išlaikymo (11.1 proc.) ir alkoholinių gėrimų bei tabako kainos (13.8 proc.). 7 proc. pabrango poilsio ir kultūros paslaugos, 6.3 proc. — švietimo, 3.7 proc. — viešbučių, kavinių ir restoranų paslaugos. Per dvyliką mėnesių 3.7 proc. atpigėjo maisto produktai ir nealkoholiniai gėrimai bei 0.4 procento sumažėjo sveikatos apsaugos paslaugų kainos. (Elta)

KALENDORIUS

Sausio 20 d.: Šv. Fabijonas ir Sebastijonas; Daugvydas, Vaidė, Jurgėnas.

Sausio 21 d.: Šv. Agnietė; Epi-fanas, Garsė, Rungailė.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

50 METŲ!

Pradedame metus, kurie Lietuviai Skautų sąjungai, veikiančiai Australijos, Europos, JAV, Kanados ir Pietų Amerikos rajonuose, yra gražių ir svarbių prisiminimų metai. Daugelis mūsų vienetų — esamų ir buvusių, ir ypač jų vadovai, 1999 metais švenčia brangų 50-tį. Nors pirmieji mūsų vienetai užjūriuose steigėsi jau 1947 m. (Australijoje), 1948 m. (Anglijoje ir Kanadoje), šiam straipsnėliui surinkau žinutes apie vienetus, kurie buvo įsteigti prieš 50 metų. Su džiaugsmu ir pagarba minime vadovus, pradėjusius tą kilnų darbą.

Anglijoje 1949 m. buvo įsteigti du vienetai: „Vytauto Didžiojo“ mišri draugovė Al-sagerio šeimų stovykloje, vėliau, iki 1970 m. veikusi Stoke-on-Trent vietovėje; draugininkas — vsl. Eimutis Šova ir Nottinghamo skautų vyčių „Dr. Vydūno“ būrelis, vadovaujamas ps. J. Trečioko.

Taip pat 1949 m. Anglijoje įvyko pirmasis lietuvių skautų ir skaučių vadovų suvažiavimas Halifaxe. Rajono vadu tuo metu buvo s. R. Giedraitis — visiems gerai žinomas rašytojas Romualdas Spalis, Serijos vadeivė buvo s. Ona Gailiūnaitė.

Australijos rajone 50-čio ženkle yra visa eilė vienetų. 1949 m. Australijos lietuvių skautų vadovai suruošė jau antrąjį savo suvažiavimą Melbourne.

„Pietų-Vakarų Australijos“ tuntas Adelaidėje, įsteigtas prieš 50 metų, dabar vadinamas „Vilniaus“ tuntu ir, kaip rašoma knygoje „Lietuviškoji Skautija“, daugiausia pirmųjų skautų organizavimu nuo 1949 m. rūpinosi ps. V. Ilgnas.

Bonegillo vietovėje buvo suorganizuota „Baltijos“ vietininkija, vietininkas — ps. V. Jankus ir skautų vyčių būrelis, kurio vadovu buvo ps. A. Talacka. Skautų ir skaučių draugovės draugininku buvo psl. J. Naujalis. Šie vienetai buvo prieglobstis vis naujai atvykstantiems imigrantams, laukiantiems paskyrimų i darbus ar kitas stovyklas.

Melbourne „Viktorijos-Tasmanijos“ tuntas įsteigtas 1949 m. birželio 6 d., tuntininkas ps. A. Liubinskas. Šiuo metu šis tuntas yra „Džiugo“ tuntas. Pažymėtina, kad trečiasis tunto tuntininkas ps. J. Makulis 1950 m. įsteigė pirmąjį

Australijoje savaitgalio lituanistinę mokyklą, kurią globojo tuntas.

„Aušros“ tunto pradžia Sydnejuje buvo 1949 m. liepos mėn. ps. E. Laurinaitienės suorganizuota „Šatrijos Raganos“ draugovė ir rugsėjo mėn. įsteigtas „NSW-Queenslando“ tuntas su pirmuoju tuntininku s. A. Jakštu.

Vs. B. Žalys, baigdamas Australijos rajono veiklos aprašymą „Lietuviškoji Skautija“ knygoje sako: „Per rajono skautų gretas yra praėjusi žymi Australijos lietuvių jaunimo dalis ir skautybė esamomis sąlygomis padarė visa, kad jaunųjų širdyse būtų įžiebtos tėvynės meilės liepsnelės“.

JAV-se daugelis skautiškųjų vienetų buvo įsteigti 1949 metais.

Atlanto rajone, Bostone, liepos 20 d. sl. P. Peldžiaus sukvietė pirmąjį skautų vadovų sueigą, kurioje vyr. vadovu buvo išrinktas s. prof. Ignas Končius. Netrukus buvo įsteigta skautų-čių Bostono vietininkija; pirmieji vadovai — ps. K. Nenortas ir s. V. Barmienė.

Hartfords spalio 16 d. ps. Irenos Ruseckienės globoje susirinko 14 skaučių pirmajai sueigai, savo vadovėmis išrinkdamos vyr. skaites Danguolę Rusekaitę ir Birutę Kirkutytę, kuri buvo pirmoji veliau sudarytos „Šatrijos“ vietininkijos vietininkė.

Rochesteryje skautus 1949 m. pradėjo organizuoti Ona ir Aldona Ščiukaitės ir Antanas Pauzuolis. Tais pačiais metais jau veikė vietininkija po 5 metų pavadinta „Dainavos“ vardu.

Philadelphijos „Šešupės“ tuntu pradžia davė vs. M. Barniškaitės sukvietus skaučių būrelis 1949 m. Tuntas gyvavo 10 metų, paskui, po pertaukos 1967 m. vėl skautiškąjį veiklą atgijo „Žemaitės“ ir „J. Lukšos“ draugovės; vadovai — sl. D. ir ps. G. Surdėnai.

JAV Vidurio rajone 1949 m. devyni vienetai, vėliau išaugę į gausią skautišką šeimą, įžiebė savuosius laužus.

Čikagoje liepos 30 d. įsteigtas „Aušros Vartų“ tuntas, tuntininkė s. Nina Grigaliūnienė-Norienė. Rugpjūčio 25 d. įvyko skautų „Žalgirio“ (1951 m. pavadinto „Lituanica“) tunto steigiamoji sueiga; pirmasis vadovas vsl. Liūtas

Kalėdinėje sueigoje rikiuojasi žvaliosios Detroito „Gabijos“ tunto paukštytės ir liepenelės. Kairėje tuntininkė Rasa Karvelienė.

Grinius. Rugsėjo 10 d. vsl. L. Griniaus sukviesta įvyko steigiamoji Čikagos skautininkų, ių ramovės sueiga, kurioje pirminku buvo išrinktas vs. E. Korzonas.

Clevelande pirmuosius skautų vienetus, iš kurių išsivystė „Pilėnų“ ir „Neries“ tuntai, 1949 m. rudenį pradėjo organizuoti vs. V. Kizlaitis, skaučių — vs. dr. D. Kesinaitė ir vs. S. Radzevičiūtė. Tais pačiais metais pradėjo veikti ir Clevelando skautininkų draugovė, vadovaujama vs. dr. D. Kesinaitės.

Detroito pirmąjį skaučių „Neringos“ skiltį, iš kurios už pusmetio išaugo „Gabijos“ skaučių tuntas, 1949 m. rudenį įkūrė s. P. Pajaujienė.

Skautiškios veiklos užuomazga Omahoje prasidėjo lapkričio 26 d., kai 12 skautų ir 8 skautės susirinko į steigiamąjį sueigą, o jau kitą dieną buvo įsteigtas ir skautų vyčių „Dariaus ir Girėno“ būrelis. Abiejų sueigų organizatorių buvo s. J. Sakalas.

Vs. Česlovas Senkevičius knygoje „Lietuviškoji Skautija“, pradėdamas Kanados rajono veiklos apžvalgą rašo: „Su pirmaisiais ateiviais Kanados miškuose ir kasyklose spontaniškai steigėsi skautų vyčių būreliai, padėję tvirtus pagrindus skautiškai veiklai, kuri po metų kitų jau plito Montrealyje, Toronte, Hamiltone, Londone, Niagaros pusiasalyje ir kiek vėliau Delhi.“

Ne vienas brolis, palikęs plačiuosius Kanados miškus ir giliausias kasyklas, i Torontą atsivežė nežinomų lauželių žiežirbas, kurios čia suliepsnojo naujais laužais, subūrusiais visus tuos, kuriems skautybė liko sava, brangi ir įdomi, dėl kurios nebuvo gaila nei laiko, nei pirmųjų uždarbių.“

Pirmieji skautiškios veiklos — busimojo skautų tunto „Rambyn“ Toronte organizatoriai buvo vs. Vl. Morkūnas, vs. Vl. Šarūnas, vsl. L. Kalinauskas, vsl. J. Matulaitis, vsl. F. Mockus, vs. V. Skrinškas.

1949 m. Toronte susiorganizavo jūrų skautų „Lituanica“ kunigaikščio Vaidoto laivas, vadovaujamas vv. B. Vaškeli.

Detroito skautijos kalėdinėje sueigoje šauiniai „Baltijos“ tunto vilkiukai.

SKAUTIŠKOS KŪČIOS DETROITE

„Baltijos“ ir „Gabijos“ tuntų tradicinės Kūčios yra visų skautų ir skaučių, jų vadovų, tėvų ir artimųjų laukiamas adventinis susibūrimas. 1998 m. gruodžio 13 d. vakare, besiruošdami švesti Kalėdas, Dievo Apvaizdos parapijos didž. salėn susirinko arti 200 asmenų. Visus dalyvius gaubė maloni šeimyniška nuotaika, o kalėdiškai papuoštų eglučių mirksinčios švieselės visiems priminė artėjančias Kalėdų šventes.

Vakarą pradėjome bendra tuntu sueiga, sklandžiai pravedė komendantės Margaret Rudienės. Visi plojome vilkiukų draugovės išjungusiems kandidatams — Vytui Anužiui, Michael Harp, Mariui Jankui, Matui Lukasiševičiui ir Juozukui Zubrickui. I skautus kandidatus iš vilkiukų draugovės perėjo Arminas Alksnins, Matas Anužis, Aras Butkūnas, Danius Giedraitis, Pauliukas Jankus, Vi-

Tais pačiais metais pradėtos steigti vilkiukų draugovės. Pirmoji skaučių vadovė Toronte buvo ps. R. Jasiūnaitė-Kuprevičienė.

Montrealio skautų-čių pirmieji vadovai buvo ps. Irena Kemezytė-Lukoševičienė, sv. J. Parojus, sv. St. Naginonis, sv. J. Ramanauskas.

Londone vyr. skaučių būrelis steigėjas 1949 m. buvo A. ir B. Dragūnavičiūtės ir A. Juodagalvytė.

Niagaros pusiasalyje prieš 50 metų buvo įsteigtas jūrų skautų laivas „Baltija“, vadovas — vlt. B. Simonaitis. Taip pat sudarytos skautų ir skaučių skiltys, vadovaujamos V. Bersėno, A. Šurkos, N. Eiziūnaitės ir N. Bersėnaitės.

Pietų Amerikos rajone, Buenos Aires priemiestyje Avelanadoje 1949 m. balandžio 24 d. s. Viktoras Lesniauskas ir sl. Vytautas Namikas sušaukė steigiamąjį sueigą. Sudaryta „Pirmoji lietuvių skautų-čių draugovė Argentinoje“.

Venecueloje metų pradžioje Maracay mieste steigiamojėje sueigoje dalyvavo vyr. sk. A. Diržienė, G. Grėšaitė, G. Grosas, A. Gineika ir ps. V. Vencus. Rugsėjo 15 d. Valencijos mieste įvyko pirmoji jaunųjų skaučių sueiga, vadovė A. Žalnieriūnaitė.

Visiems mūsų vadovams tin-ka buvusio „Baltijos“ skautų tunto Detroito tuntininko s. J. Jurgučio žodžiai: „Nuo vietininkijos įsteigimo dienos Baltijos tunto vadovų rūpestis — lietuviškasis jaunimas, laisvė Tėvynei, bendras darbas lietuvių visuomenėje“.

Lenkiamė galvas išėjusiems Nam, nuosirdžiai apkabina-me 50-tį švenčiančius.

vs. A. Namikienė

tas Paškus, Vytautas Kasputis ir Renata Tukis.

„Gabijos“ tunto tuntininkė Rasa Karvelienė pasveikino visus šventės dalyvius ir pravedė trumpą kalėdinę programėlę. Apie Dievą, Tėvynės ir Artimo meilės šviesą skaitant skautėms Rūtai Sventickaitėi, Laurai Sirgėdaitėi ir Alanai Zombaraitėi, žvakes ant visų stalų uždegė skautės Laura Karvelytė, Arija Kasputytė ir Inga Mossaitė.

Dievo Apvaizdos parapijos administratorius kun. Aloyzas Volksis sukalbėjo maldą. Tada visi pasidalinome kalėdaičiais ir sveikinimais. Paskui pradėjome Kūčių vakarienę. O, kiek įvairių skanių patiekalų buvo galima paragauti! Kaip pas mus įprasta, kiekviena dalyvaujanti šeima atnešė savo pagamintą vieną valgį.

Vaikams, kurie (kaip paprastai) pirmieji pavalgė, buvo rodamos kalėdinės vaizdajuos-tės. Visiems pabaigus vakarienę, sesės Virga Šimaitytė, Vilija Idzelytė, Regina Puškorienė, Kristina Zubrickienė ir brolis Manvydas Šepetys pravedė kalėdinių giesmių giedojimą. Visi dalyviai nuosirdžiai prisidėjo. Ši šventiška vakarą užbaigė skautiškam rate giedodami „Sutelk mus, Viešpatie būrin“ ir „Ateina naktis“.

Pakilia nuotaika skirstėmės i namus tęsti pasiruošimą visų laukiamoms Kristaus gimimo šventėms.

r.k.

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Čikagoje

Sausio 22 d. — ASS Filis-terijų Čikagos skyriaus, Korp! Vytis ir Akademikų skaučių draugovės narių Sueiga Jauni-mo centre.

Sausio 24 d. — Jūrų skautų ir skaučių metinė iškilminga Klaipėdos dienos sueiga PLC, Lemonte.

Sausio 30 d. — Jūrų skautų ir skaučių slidinėjimo iškyla.

Kovo 7 d. — Čikagos skau-tiškųjų vienetų tradicinė Ka-zuko mugė Jaunimo centre.

Clevelande

Vasario 28 d. — Clevelando lietuvių skautijos Kaziuko mugė Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje.

Balandžio 27 d. — Susipa-žinimo su abiturientais poky-lis Clevelando Lietuvių namuose. Rengia skautai ir ateitininkai.

Toronto

Kovo 7d. — Toronto skautų ir skaučių Kaziuko mugė Pri-sikėlimo parapijos salėje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ka nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

KLAIPĖDOS DIENOS IŠKILMINGA SUEIGA

Klaipėdos dienos metinė Čikagos jūrų skautų ir skaučių iškilminga sueiga ši sekmadienį, sausio 24 d., 10 val. ryto vyks Lemonte, PLC sporto salėje. Raginame visus brolius ir seses 9 v.r. dalyvauti šv. Mišiose Palaiminto J. Matulaičio misijoje, o negalint čia dalyvauti — sekmadienio pareigą Dievui atlikti savo pareigą bažnyčiose. Sueigoje dalyvavimas privalomas visiems „Lituanicos“ tunto jūrų skautams ir „Nerijos“ tunto jūrų skautėms. Dėvime pilnomis iš-eiginėmis uniformomis. Tėveliai ir svečiai maloniai kviečiami. Ypač laukiami visi jūrų skautininkai ir skautininkės, sesės ir broliai dalyvavę jūriname skautavime. Tebūnie tai viso jūrinio skautavimo narių metinė susibūrimo šven-tė. Po sueigos kavutė ir pabendra-vimas.

FIL. J. DAINAUSKUI 95

Lietuviškos Skautybės vete-rano Jono Dainausko 95-tas gimtadienis bus švenčiamas ši penktadienį, sausio 22 d., 7:30 val. vak. Jaunimo centro ka-vinėje. Kviečiama visa skau-tiškoji šeima, suakutuvininio studentai, draugai ir bendra-darbiai. Informacijai tel. 708-361-8831, arba 773-229-9618, 773-229-9618.

SKUBIAI REIKALINGOS ŽINIOS

Sovietinio komunizmo ir vokiškojo nacizmo Lietuvoje vykdyto patriotų persekiojimo ir genocido aukų tarpe yra ir daug Lietuvos skautų organi-zacijos narių. Jau kelis metus kauptas žinias apie suimtus, kalintus, kankintus, nužudytus ir iš Tėvynės išstremtus skautus ir skaites ASS Vydūno fondas ruošia leidinį, kurį netrukus ruošiamasi spaus-dinti. Turima žinių apie 512 asmenų. Be abejo jų yra bent kelis kartus daugiau. Visi turintieji žinių apie okupantų kalintus, nužudytus, išstremtus ir pasipriešinimo veikloje žuvusius brolius ir seses, prašome jas nedelsiant siųsti „Skautybės kelio“ redaktorei jvs Irenai Regienei, „Draugo“ redakcija, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.

TĖSINYS KITOJE LAIDOJE

Praėjusios savaitės „Skau-tybės kelio“ laidoje pradėta spausdinti vs.fil. Vl. Morkūno straipsnį „Penkios dešimtys metų lietuviškai Skautijai Ka-nadoje“ tęsinį spausdinsime ateinančios savaitės laidoje.

DR. PETRAS V.KISIELIUS
INKSTŲ, POSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
630-941-2609
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILLOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E.Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už priemamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

NIJOLĖ STANKEVIČIOTĖ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos jųų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7879

BIRUTĖ L.PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of Family Practice
ŠEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 847-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 847-6236

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Family Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-852-5353
Valandos pagal susitarimą
Gimdytos kalba lietuviškai

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vėdus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S.Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

LSS VIDURIO RAJONO STOVYKLA

LSS JAV Vidurio rajono skautų ir skaučių stovykla liepos 28-rugpjūčio 7 d. vyks Rako stovyklavietėje, Custer, MI. Numatomi viršininkai — LS Brolijos raj. atstovas v.s. fil. Romas Rupinskas ir LS Sese-rijos raj. atstovė j.s. Audronė Gulbinienė.

PER MAŽAI, PER LĖTAI

Pasikalbėjimas su Lietuvos Seimo nariu
Vytautu Cinausku

JAV LB Kultūros tarybos pirmininkės Marijos Remienės iškvietimas dalyvauti Sausio Tryliktosios aukų minėjimuose, Šiaurės Amerikoje viešį buvęs tremtinys, politinis kalinys, Lietuvos Seimo narys poetas Vytautas Cinauskas. Jis jau aplankė Toronto ir Lemonto lietuvių telkinius, kalbėjo Lemonte, PLC, lietuvių Maironio mokyklos ir JAV LB Kultūros tarybos rengiamuose Sausio Tryliktosios aukų minėjimuose, iš čia skris į Clevelandą, Philadelphia, St. Petersburg ir ten lietuvių telkinių renginiuose kalbės apie paskiausias sovietinio okupanto suruoštas lietuvių tautos patriotų žudynes Vilniuje.

„Draugo“ vyr. redaktorės Danutės Bindokienės pakviestas paprašyti ši pirmą kartą į Ameriką atvykusį mano gerai pažįstamą lietuvių patriotą pasidalinti savo mintimis su „Draugo“ skaitytojais, čiupau už rankos, vos tik išlipusi iš lėktuvo. Aplamai santūrus, svečias ši kartą mielai sutiko į mano klausimus atsakyti.

— Kokios dabar Jūsų einašios pareigos Lietuvoje: valstybėje, visuomeniniame gyvenime, organizacijoje?

— Lietuvos Respublikos Seimo narys (jame — Žmogaus teisių komiteto narys), Vyriausybės tremtinių grįžimo komisijos vicepirmininkas, Tremtinių grįžimo fondo valdybos pirmininkas, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos tarybos narys, Etikos komisijos pirmininkas, Lietuvos Rašytojų sąjungos narys.

— Kokios Jūsų lankymosi Šiaurės Amerikoje tikslas?

— Dalyvauti Sausio Tryliktojo prisiminimo renginių programose, susitikti su tautie-

čiais, su kuriais kartu vykdom tremtinių iš Sibiro į Lietuvą grąžinimo programas, ir aptarti tolimesnio bendradarbiavimo kryptis.

— Koks šiuo laiku politinių kalinių, tremtinių, Lietuvos laisvės kovotojų gyvenimas aplamai ir kokie pagrindiniai jų rūpesčiai?

— Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių pagrindinis rūpestis — išsaugoti ir apginti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Visi kiti dalykai — ant-railės reikšmės.

— Kokie jų santykiai bei bendradarbiavimas su Lietuvos valdžia: prezidentu, Seimu, Vyriausybe, kitomis įstaigomis?

— Pakankamai korektiški.

— Koks jų atsiliepimas Jūsų reikalavimus iš Jūs skriaudusių, kankinusių, net žudusių okupacijos įstaigų pareigūnų atsakomybės? Ar jis Jūs patenkina?

— Nuomonės sutampa.

— Ar Jūs patenkina tuo reikalu praėjusią vasarą Lietuvos Seimo priimtas, buvusių KGB kadrovių veiklą ribojantis, įstatymas bei jo vykdymas?

— Įstatymas patenkina. Vykdytas — ne, nes jo praktiškai dar nebuvo.

— Dėl jo nevykdymo penki Seimo nariai — politiniai kaliniai, tarp kurių esate ir Jūs, viešu laišku kreipėtės net į Lietuvos prezidentą. Ko Jūs prezidento prašėte ir kokią atsakymą gavote?

— Mes priminėme prezidentui, kad įstatymo vykdymas privalomas visiems piliečiams. Man būnant Lietuvoje, atsakymo dar nebuvo. Ir dabar dar neturiu Prezidento atsakymo pilno teksto.

— Ką dėl to įstatymo ne-

vykdymo žadate toliau daryti?

— Reikalausime vykdyti. — Ši pavasarį, ar vasaros pradžioje, Vilniuje planuojamas komunizmo ir jo padarinių pasmerkimo tarptautinis teismas. Ką Jūs apie tą teismą žinote ir kaip šį užmojų vertinate?

— Žinau, kad vyksta parengiamasis darbas. Juo užsiima labai rimtos organizacijos. Vertinu taip: seniai reikėjo.

— Ar manote, kad jis pasiseks, kokios įtakos jis gali turėti Lietuvai ir pasauliui? Kas bus, jeigu jis nepasiseks ir organizatoriai savo tikslo nepasieks?

— Manau, kad tai bus gera pradžia komunistinių režimų visame pasaulyje pasmerkimui.

— Praėjusią vasarą Lietuvos prezidentas sudarė „Tarptautinę komisiją nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams įvertinti“, kuri jau spėjo susilaukti ir gana stiprios kritikos. Ką apie tą komisiją žinote ir ką Jūs pats, kaip tų nusikaltimų auka, galvojate?

— Komisijos darbai turi tiksliai atspindėti komisijos pavadinimą.

— Minėjote, kad vienas Jūsų visuomeninių įsipareigojimų yra rūpintis tremtinių grįžimu į tėvynę. Kaip tas grįžimas organizuojamas, kaip vykdomas, kokios to darbo sąlygos, kaip jis sekasi, ar jau daug tremtinių grįžo ir kiek dar jų gali grįžti? Koks valdžių atsiliepimas į Jūsų darbą?

— Yra paruošta išsami programa. Už jos įgyvendinimą atsakinga Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, vykdyti jai padeda Vyriausybės patvirtinta nuolat veikianti komisija. Ją sudaro atstovai iš Socialinės apsaugos ir darbo, Vidaus reikalų, Finansų, Ūkio, Aplinkos ministerijų, Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentų, Tremtinių grįžimo fondo bei savivaldybių sąjungos. Posėdžiuose turi teisę dalyvauti ir Tremtinių sąjungos skyrių atstovai. Lešų gauname iš Vyriausybės biudžeto ir iš aukotojų, daugiausia — iš užsienio lietuvių.

Lietuvai 1996 m. pradžioje įstojo į Europos Tarybos socialinio vystymo fondą (ETSUF), paramos paprašėme ir iš jo. Pažadėjo 12,5 mln. dolerių paskola dešimčiai metų lengvatinėmis sąlygomis, išmokamą per penkerius metus. Pasirašyta sutartis (1997.7.1) dėl vieno milijono pirminės paskolos gavimo. Daugiau pasiturtieji tremtiniai įsikurimu pasirūpina patys, nepasiturtieji naudoja mūsų

„Draugo“ redakcijoje sausio 18 d. lankėsi Lietuvos Respublikos Seimo narys, Tremtinių grįžimo fondo pirm., poetas Vytautas Cinauskas, kalbėjęs sekmadienį, sausio 17 d., Pasaulio lietuvių centre, JAV LB Kultūros tarybos ruošiamame 1991 m. sausio 13-osios įvykių paminėjime. Su svečiu — „Draugo“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė.

Nuotr. Jono Kuprio

Maironio vardo lit. mokykloje Lemonte sausio 16 d. suruošė trumpą, bet labai jautrų ir skoningą sausio 13-osios aukų paminėjimą, kuriame dalyvavo ir gražiai jaunimą pasveikino LR Seimo narys, politinis kalinys, tremtinys Vytautas Cinauskas. Programai vadovavo vyresniųjų klasių mokinės (iš kairės) Giedrė Kazlauskaitė ir Ugnė Adikavičiūtė.

Nuotr. Broniaus Nainio

programa. Nuo 1992 iki 1997 m. valstybė butais aprūpino 761 grįžtančių tremtinių šeimą, skyrusi 26 mln. litų. 1998 metais programai vykdyti valstybė skyrė 16,33 mln. litų, 10 mln. litų numatyta iš ETSUF. Tomis lėšomis butais bus aprūpinta 413 šeimų. Šiais metais iš valstybės biudžeto skirta 15 mln. litų, iš ETSUF numatyta gauti 10 mln. litų. Paramos laukia apie 700 į tėvynę grįžti norinčių tremtinių šeimų.

Tremtinių grįžimo fondui pradžioje buvo labai sunku, nes reikėjo rasti vietas nors laikinai priglauti grįžusius nepasiturinčius tremtinius. 1993 m. iš Vilniaus savivaldybės pasisekė gauti Valakampiuose griūvantį trijų aukštų namą, sutelkę lėšas, daugiausia iš užsienio lietuvių, jį atnaujinome, įruošėme butus, 1997 m. atidarėme, pašventinome ir priglaudėme 74 politinius kalinius bei tremtinius. Fondas remia lietuvių namus — vidurinę mokyklą Vilniuje, kur mokosi daug Sibiro tremtinių vaikų. Atvyksta nemokėdami lietuvių kalbos, o po kelerių metų ją išmoko, susipažįsta su Lietuvos istorija ir išauga geri lietuvių patriotai.

— Ar po Lietuvos išsilaivavimo visų gyvų išlikusių genocido aukų gyvenimas gerėjo, ar per tuos aštuonerius metus daug pagerėjo, ar jis dar pagerėjo per pastaruosius metus, dešiniams grįžus ir valdžiai ir vėliau išrinkus buvusį JAV lietuvių prezidentu?

— Genocido aukų gyvenimas gerėja kartu su visų Lietuvos gyventojų gyvenimo ge-

rėjimu. Dešiniams grįžus ir valdžiai, rūpestis genocido aukoms igavo naują pagreitį. Seime įsteigta komisija, kuri įstatymais rūpinasi jų reikalais. Priimti įstatymai ginkluoto pasipriešinimo dalyvių pripažinti kariais savanoriais ir jiems paskirtos valstybinės pensijos (552 litai); invalidais tapusiems kovotojams, kovos lauke žuvusiems, kalėjimuose bei kitur nukankintų, mirtimi nuteistų ir sušaudytų šeimoms paskirtos vienkartinės pašalpos; politiniams kaliniams, tremtiniais bei jiems prilygintiems asmenims, laisvės kovų pagalbiniais dalyviams kartu su socialinio draudimo pensija bus mokama dar nukentėjusių asmenų valstybinė pensija — šiuo metu 138 litai per mėnesį. Invalidais tapusiems — šiek tiek didesnės pensijos. Tai palyginti kuklus atsižvelgimas, bet vis tiek padeda ir stiprina moraliskai. Čia Lietuvos Seimo nuopelnas, bet manau, kad tokiems sprendimams genocido aukų atžvilgiu pritaria ir prezidentas.

— Ką, Jūsų manymu, Lietuvos vadovai daugiau turėtų daryti Jūsų gyvenimui pagerinti?

— Manau, kad Lietuvos vadovai, atsižvelgdami į valstybės ekonominį pajėgumą, visgi rūpinasi buvusiu Lietuvos tremtinių, politinių kalinių ir partizanų bei kitų, dėl jos laisvės kovojusių, dirbusių bei kentėjusių gyvenimo pagerinimu. Tačiau tai dar nepakanka, ypač kai daroma dar ir labai lėtai.

— Dėkui už pokalbį ir sėkmingos viešnagės.

Kalbėjosi Bronius Nainys

Mes galime suprasti jų skausmą

Šios dramos eigą visi atmintinai žino, nes ji pakankamai dažnai pakartota: ir Bosnijoje prieš keletą metų, ir Serbijoje šiandien, ir Vokietijos nacių užimtuose kraštuose II pasaulinio karo metu, ir sovietų okupuotose valstybėse, kai, tam karui pasibaigus, vakariečiai nemažą dalį Europos paliko Maskvos sauvalei. Kiekvieno atveju stipresnysis nusprendė, kad tam tikra gyventojų dalis yra nepriimtina ir turi būti sunaikinta. Nors sąvoka „etninis valymas“ yra palyginti neseniai sukurta, tas „valymas“ — arba beato dairiškas naikinimas — buvo įvairių diktatorių ir despotų vykdomas jau daug šimtmečių.

Tik nežinia, ar labiau sukrečia smurtas, vykdomas prieš nekaltus civilius gyventojus, ar bejėgiškas užsienio valstybių, kurios galėtų jį sustabdyti, delsimas ir net ieškotais pateisinančių aplinkybių. Jeigu ir pripažįstama, kad akivaizdus žiaurumas šaukiasi dangaus keršto, dažnai pasitenkinama pabarimu, naujų sankcijų taikymu, nors jos retai būna veiksmingos, ir pažadu imtis „griežtesnių priemonių, jeigu smurtas nebus sustabdytas“.

Pakankamai dažnai kartojami, tokie perspėjimai diktatorių nesustabdo, o išaukia tik panieką bejėgiams užsienio stebėtojams. Taip šiuo metu yra Kosovo provincijoje, kur serbai, su Jugoslavijos karių pajėgų ir policijos pagalba, yra užsimoję išnaikinti, arba bent išvyti, visus albanų tautybės gyventojus, reikalaujancius provincijai nepriklausomybės. Praėjusią vasarą įsiliępsnoję neramumai jau pareikalavo tūkstančių aukų ir paskleidė po Europą kita tiek pabėgėlių. Nors pernai spalio mėnesį Jugoslavijos prez. Slobodan Misosevic, po ilgų derybų su NATO karinių pajėgų vadais ir ypatingų spaudimų iš Vašingtono, sutiko atitraukti savo kariuomenę iš Kosovo ir leisti išvyti tiems albanams grįžti į savo namus, tačiau pažadas liko tik pažadu. Atsiųstieji Vakarų stebėtojai buvo nuolatinių žiaurumų, apšaudymų ir žudynių liudininkai, neturėdami nei galimybių, nei priemonių visa tai sustabdyti. Misosevic neramumų Kosovo provincijoje kaltę vertia ant Kosovo Laisvės armijos, kuri, nors spontaniškai demonstracijų ir kovų su serbų policija

metu susiformavusi, dabar jau išaugo į gan stiprią jėgą, panašiai kaip partizanų sąjūdis Lietuvoje, kone dešimtmetį kovojęs su sovietiskaisiais okupantais.

Jeigu anuomet vakariečiai nebūtų buvę užimti laimėjimo džiaugsmu ir pastangomis kaip greičiau pašalinti visas to karo žymes, jeigu nebūtų taip besąlygiškai tikėję Stalino „rojaus“ propaganda, ar į Lietuvos laisvės kovotojus būtų žvelgta tokiomis pat kritiškėmis akimis, tvirtinant, kad, jeigu jie liautųsi „erzine“ okupantus, galbūt gyvenimas greičiau grįžtų į normalias vėžes ir visos problemos išnyktų. Galima tikėti, kad atsakymas yra taip.

Praėjusį penktadienį viename Kosovo kaime rastas apie pusšimtis nužudytų vietinių albanų, kuriuos serbai vadina provokatoriais ir KLA nariais, nors lavonų tarpe buvo senukų, vaikų ir moterų. Pasak vakariečių stebėtojų, kurie sekmadienį turėjo progos žudynių vietą aplankyti, visi buvę civiliai. Serbai kaltina, kad vietiniai albanai nuvilko savo karių uniformas, apgėrę juos civiliais drabužiais, galbūt kitus lavonus išniekino, kad tik baisiau atrodytų. Tokie tvirtinimai kaip aidas atsišaukia iš okupuotos Lietuvos istorijos, iš masinių kapų — Tuskulėnų dvorų, pelkynų, žvyrduobių, apleistų sodų šulinių... Girdėdami žudynių aprašymus, galime jausti ir suprasti jų mums tolimų, nepažįstamų žmonių skausmą.

Tuo tarpu Misosevic aiškina, kad Kosovo yra Serbijos dalis, dėl to visi albanai, drįsę tam priešintis, ar reikalauti nepriklausomybės, bus sunaikinti. Jis gerai supranta, kad vakariečiai, nepaisant griežtų žodžių ir perspėjimų, Belgrado ar apskritai serbų karinių stovyklų nebombarduos, nes savo tarpe nesutaria ir ne visi pritaria tokiame sprendime. Nors Vašingtonas yra už jėgos panaudojimą, bet kiti NATO nariai to daryti nesirūžta. Žinoma, vienas pats prez. Clinton lėktuvų nesius — juk čia ne Iranas ir ypatingų interesų Kosovo provincijoje Amerika neturi. Tuo tarpu į Kosovo provinciją sutraukiamas dar didesnės karinės pajėgos, laikinosios paliaubos, atrodo, pasmerkios išnykti, o albanų tautybės gyventojai, susirūpinę savo likimu,

NEIŠGYVENTŲ DIENŲ NAŠTA

JURGIS JANKUS
ROMANAS

Nr. 107

(Tęsinys)

Beje, šiandien rytą pasigavau dvi kaip paršiukus. Riva žadėjo atvažiuoti iškepti. Išsi-kepu ir aš, bet ji moka kitaip.

— Žydiškai? — pasijuokiau.

— O perkūnas jį žino, bet skaniai. O palauk! Juk mes čia turim viešnią, kuri tegeria tik vandenį. Nedrįstu prašyti, bet jeigu išdrįsčiau, gal tamsta mus pavaišintum. Aš prižadų padėti kiek galėdamas. Kaip nuolankiausias vergas. Tegu atlekusi Riva išsižioja. Labai prašau.

— Prie Nemuno, — mėginau įsprausti savo, bet Kazys užšoko.

— Tai tamsta nuo Nemuno?

— Ne tik nuo Nemuno, bet pačiam Nemune ir užaugusi. Prie Kazio prašymo ir aš noriu prisidėti. Kada ta jo Riva atsiras, kada ne, o man po jo konjako jau grobas grobo pradeda ieškoti, — baigiau savo mintį.

Aldona prisimerkusi pažūrėjo į mane. Net nesuokiau, ką tuo žvilgtelėjimu norėjo pasakyti, bet tuoj nusigrįžo į Kazį.

— Kad jau sykį susipažinom, galiu pamėginti. Bet

jeigu nepatiktų, taip tiesiai ir sakykite. Baisiai nemėgstu išvirkščių žodžių. Sutarta?

Abu pritardė. Jis tuoj žengė prie terasos šonu praštos namo sienos, paspaudė mygtuką, siena prasiškyrė, ir atsivėrė vasarinė virtuvė. Aldona įėjusi dairėsi.

— Man čia per daug gudrybių. Nežinosiu nė nuo ko pradėti, — pasakė.

— Ir nereikės. Čia irgi mano kūrinys, ir turėčiau žinoti kur kaip ir kas. Žinau, kad tokių virtuvių tuo tarpu dar niekas nerengia. Matai, tamsta, šių dienų namai nuo mokslo dar labai atsilikę. Gal teisingiau, namų meistrai, nespeja mokslo vyti. Ne tik nespeja, bet ir nesugeba. Neišmano kaip. Aš juos ne sykį išvadinu ir paršais, ir vėžliais, ir rupūžem. Kemša žmones į keturkampes dėžutes ir vadina jas dvidešimto amžiaus namais. Ir aš panašiai darau. Riva kitokių ir nenori. Jai kad tik pelninga. Kad tik perka. Jos šūkis: „Gamink, kas kitiem patinka, ne kas tau“. Ir gaminu, nors neiškenčiu kartais ir savo paties išmonių nepridėjęs. Bet ką aš čia, mieloji šeimininke. Pirmą apžiūrėkim ir tuoj griebsim žuvį. Ėmė jai rodyti kur kas yra ir kaip kas veikia. Žiūrėjau į viską, ką jai rodė ir stebėjau jį pasikeitimui. Ligi šiol buvo šiurkštus arogantas, elgėsi taip, lyg jos čia visiškai nebūtų, o dabar šiurkštumas dingo, balsas pakito į draugišką, net meilų ir visas dėmesys atsigrįžo tik į ją, lyg nieko kito, tik jos vienos ir nebūtų laukęs. Atsivėrė visiškai toks pat Kazeliukas, su kuriuo kartu augom. Pasiju-tau, lyg man čia būtų nebe vieta. Net pagalvojau, kad

jį iš karto pažino, tik mėgina dangstyti dirbtiniu atšakumu. Tegu, pagalvojau. Tegu pabūna vieni, tegu atsiveria, išsikalba, o paskum pažiūrėsim. Pajutau, kad Aldonos netekti būtų baisiai skaudu. Net ir dabartinė jo kalba raizė kaip pjūklų, bet jutau, ne vien jutau, bet ir žinojau, kad mano žodis ir jausmas čia nieko nesvers. Buvau įsitikinęs, kad jį gyvą išsinešiojo ligi šiol ir jeigu jis tokia pat išsinešiojo ją, kas mano jausmai prieš jį.

— Judu kepkite, o aš einu pagrybauti, — ir nuėjau.

Net nepalaukiau ar jie ką pasakys. Nerūpėjo nė sužinoti, ar išgirdo, ką sakiau. Apsukęs namą, pažiūrėjau į savo automobilį. Kilo mintis sėsti ir išvažiuoti. Jis turbūt ir Rivą sugalvojo tik pažiūrėti, kaip Aldona atsilieps, o ji išsilaukė šalta kaip ledas gabalas. Dabar abu vienas kitam atsivers. Ne atsivers, bet jau atsiveria, ir aš čia tampu nereikalingas. Bet jeigu ne? Jeigu tik mano apdujusioji smegenynėje tokie sukūreliai sukasi? Nusigrįžau nuo mašinos ir nuėjau į pušyną. Prisiverčiau net pasidairyti grybų. Bet pušynas panašus tebuvo tik keliolika žingsnių pakrašty, o toliau atsidūriau į vijoklyną, į kurį plikom blauzdom sprautis ne pagalvoti negalėjau. Sugrįžau. Sustojau prie apdaužyto sunkvežimio. Užpakaly gulėjo dvi aplankstytos įrankių dėžės ir dar kažin kas užmesta senu brezentu. Neprisiverčiau pažiūrėti, kas po juo. Man vėl dingtelėjo, kad jis tik pučiasi, kad kam išvažiuos kur, tik prižiūrėti ne, nenori man prisipažinti, koks vargšas iš tikrųjų yra. Ir Aldonai nenori. Gal labiau jai

negu man.

Pažiūrėjau pro langą į garažą. Buvo ne garažas, bet tikra daržinė, kurioje buvo vietos bent keturiom mašinom. Dabar vienas šonas buvo prikrautas dežių, medžio ir metalo, o kitame stovėjo sportinis jaguaras, Kol buvo viengungis, su tokiu važinėjo mūsų prezidentas. Sakydavo — patogiu. Kai išvažiuoji su mergina, jokiems pašaliniais, nors ir geriausiems draugam, nėra vietos. Kai vedė, iškeitė į keturių durų sedaną.

Man bežiūrint pro langą, pro krūmus išnarėjo mašina. Atviras Eldorado. Prie vairo raudonplaukė moteris, kaip gaisras. Pririedėjo prie manęs. Nosis ryškiai strazdanom nuberta.

— Ko čia ieškai? — piktokai paklausė.

— Nieko. Taip sau dairausi. Svečiuojusi pas draugą.

Ji žiūrėjo tiesiai į akis, stačiomis raukšlėmis su-raukusi šiaip gana dailią kaktą.

— Pas Kazį, — pridėjau. — Nesimatėm nuo karo, o šiandien netikėtai susitikom.

Kai ji vis taip tebežiūrėjo, atrodo, kad turiu dar ką pasakyti.

— Spėju, kad tamsta esi Riva. Apie tamstą jis daug pasakojo. Atleisk, kad nežinau pavardės. Jis tik vardą teminėjo. Dabar jis kepa žuvį...

— Kepa? Jis kepa? Žodis ką valgys? — nusišypsojo.

Nusišypsojau ir aš:

(Bus daugiau)

TILŽĖS JUBILIEJAI

Lapkričio 29 d., sekma-
dienį, Tilžėje susirinkę krašto
lietuviai bei miesto švie-
suomenė, sukviešti Karaliau-
čiaus krašto Lietuvių Ben-
druomenės, paminėjo keletą
svarbių jubiliejų. Lapkričio 30
dieną sukako 80 metų, kai
buvo pasirašytas istorinis Til-
žės aktas. Taip pat paminėtos
tilžiškių mokytojų kraštotyri-
ninkų E. Gizevijaus 200-osios
ir V. Kalvaičio 150-osios gim-
imo metinės.

Dramos teatre, menančiame
pirmąją prūsų lietuvininkų
dainų šventę, vykusią jame
prieš 125 metus, kalbėjo Klai-
pėdos universiteto docentai
Jurgis Mališauskas ir Rober-
tas Varnas. 450 žmonių talpi-
nančiame sausakimšame Dra-
mos teatre, nuostabiame tyloje
skambėjo atgijusios Mažosios
ir Didžiosios Lietuvos dainos,
įvairių kompozitorių kūrinių,
atliekami Klaipėdos m. Muzi-
kos centro mišraus choro
„Gilija“ (dirigentas Remigijus
Songaila), Klaipėdos universi-
teto folkloro ansamblio „Auk-
sodis“ (vadovė Rūta Vildžiū-
nienė) ir Kauno folkloro klubo
„Liktuzė“ (vadovė Sabina Lit-
vinaitienė). Koncertą pradėjo

11-tilžės m. Vydūno lietuvių
draugijos choras „Birutė“ (va-
dovė — mokytoja iš Tauragės
Danutė Saudargienė). Gal
kiek nedrąsiai, tačiau darniai
nuskambėjo Vydūno Lietuvių
giesmė ir V. Karpavičiaus
„Gimtas kraštas“, žiūrovus
sužavėjo ne tik šio choro dai-
nos, bet ir kauniečių tautodai-
lininkių Audronės Sasnov-
skienės — Kulionytės ir Sta-
sės Levinskienės sukurti dai-
nininkių kostiumai ir papuo-
šalai.

Šventės iškilmingumas,
teatro rimtis suvienijo žiū-
rovus ir atlikėjus. Lietuviškai
ir rusiškai skambėjo kalbos
pagilino žinias apie visiems
taip svarbios Mažosios Lietu-
vos praeitį, muzika sušildė su-
sirinkusių sielas. Po iš-
kilmingos dalies vyko vaka-
ronė.

Lieka tik padėkoti daly-
viams ir organizatoriams: Ka-
raliaučiaus krašto Lietuvių
Bendruomenei, Tilžės Vydūno
lietuvių kultūros draugijai
Klaipėdos universitetui už
nuostabią šventę, padėjusią
pakilti virš skurdžios kasdien-
ybės.

Daiva Šamborskienė

„ŠALTINĖLIS“ RAŠO APIE VIŠTYTĮ

Iki šiol neturėjome jokios
literatūros apie nuošalią vieto-
vę Šuvalkijoje — Vištytį. Ta-
čiau neseniai mus pasiekė
„Šaltinėlio“ vardu pasivadinęs
8 puslapių laikraštis, kuris,
kaip rašoma, yra Vištyčio re-
gioninio parko leidinys. O šio
laikraščio 1998 m. rugpjūčio mė-
nesio numerio viršelyje spaus-
dinamas didelis užrašas —
„Vištytis — gražiausias tvar-
koma Marijampolės apskrities
gyvenvietė“. Tai gi Vištytis
yra tikrai vertas dėmesio.

Čia yra publikuojami Viš-
tyčio krašto padavimai apie
tuo vardu vadinamą ežerą,
Didįjį Vištyčio ežerą ir kitus
įdomesnius objektus. Apie tai
pasidalinsiu su skaitytojais ki-
ta proga.

O šioje vietoje noriu pažy-
mėti, jog ne taip seniai Viš-
tytyje viešėjo ten gimęs žy-
musis fotomenininkas Algi-
mantas Kezys, kuris ten su-
rėngė savo darbų parodą.
Sugrįžęs nemažai papasakojo
apie šią vietovę.

Apie Vištytį papasakojo ir
buvęs Cicero lietuvių telkinio
gyventojas, dabar įsikūręs
North Riverside miestelyje —
tolėliau į vakarus nuo Čikagos
— Romas Kartavičius. Jis taip
pat yra gimęs Vištytyje ir jau
kelis kartus jį aplankęs. R.
Kartavičius parsivežė ir įdo-
mių nuotraukų, kurias ma-
tėme „Draugo“ dienraštyje.

Beje, čia minimą „Šaltinėlį“
redaguoja Antanas Žilinskas.
Leidinio tekstus be paties re-

daktoriaus paruošė: Daiva Ka-
sulaitienė, Viktoras Sabatai-
tis, Ricardas Markevičius,
Bronislova Kerbelytė. Taip
pat leidinys yra gausiai ili-
struotas Vištyčio ir apylinkių
nuotraukomis.

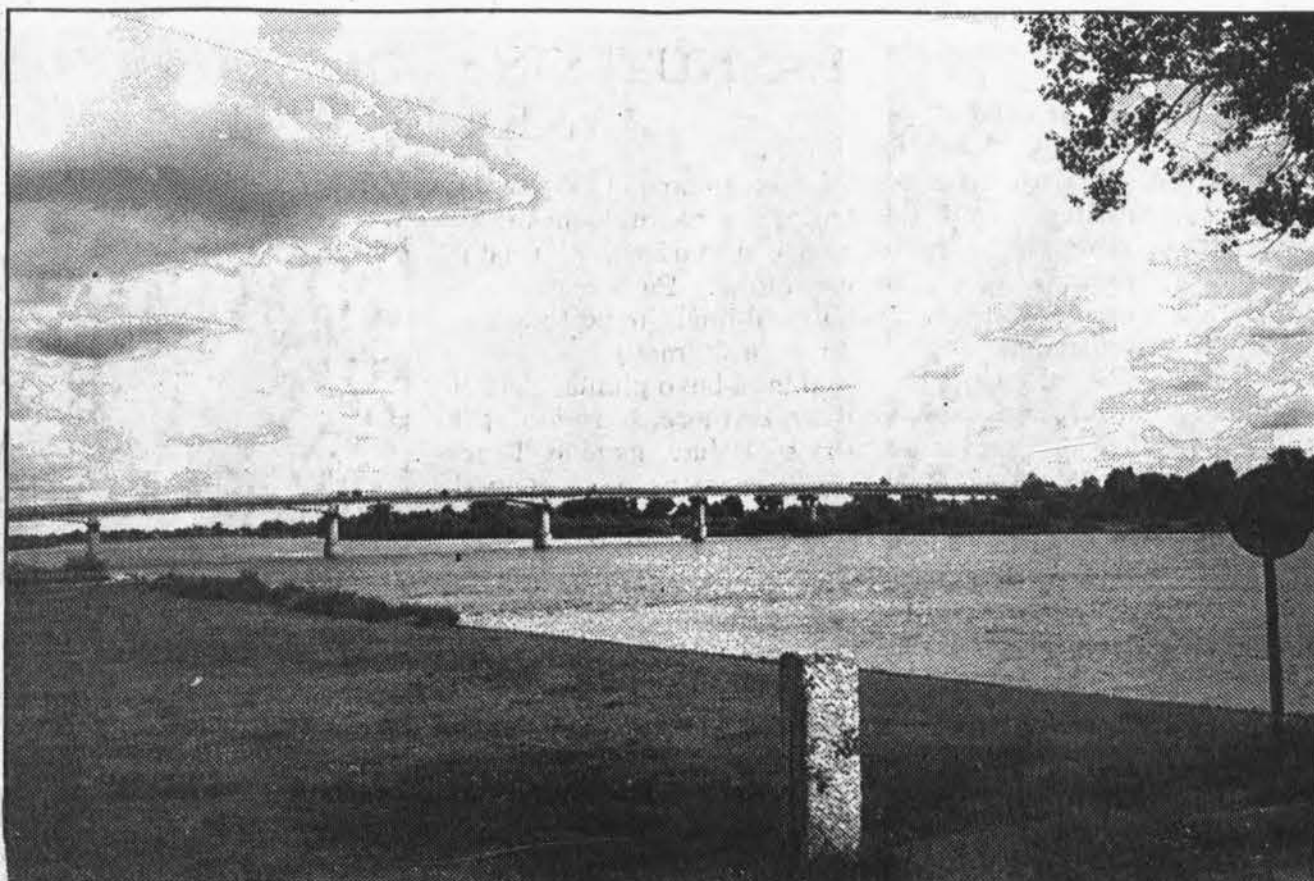
E. Šulaitis

LIETUVAITĖS KOVA
PRIEŠ LEUKEMIJĄ

Daina Čarauskaitė Čikago-
je, Dalios ir Jono Čarauskų
duktė, bebaigianti komercijos
studijas ir JAV armijos rezerv-
vistė, yra gera trumpų ir ilgų
distancijų bėgikė. Būdama ge-
ros sveikatos, ji stengiasi pa-
dėti leukemijai — kraujo vėžiui
sergantiems jauniems ir se-
niems amerikiečiams, daly-
vaudama lėšų sutelkime kovai
prieš leukemiją, kurią atlieka
„Leukemia Society of Ameri-
ca“. Lėšoms kovai su leukemi-
ja sutelkti šiais metais yra
ruošiamas 26.2 mylių maratono
bėgimas 1999 m. gegužės
23 dieną San Diego mieste,
Kalifornijoje.

„Nesvarbu kiek laiko truks
man pasiekti finalą, laimėtoju
bus leukemijos pacientai“, sa-
ko Daina, specialiai šiam mara-
tonui išspausdintoje brošiū-
roje, „platinamoje per visą
Ameriką, dalyvaujant 20,000
savanorių bėgikų.“

Iki maratono kiekvienas bė-
gikas turi asmeniškai surinkti
3,200 dolerių aukų iš visuo-
menės, kad jam ar jai būtų
leista dalyvauti maratone. Pa-

Rusnėje tiltas per Nemuną.

Nuotr. Algio Čepėno

čiam reikia apsimokėti kelionę
į San Diego ir atgal. Studentei
Dainai tokias lėšas pačiai tu-
rėti yra neįmanoma, nors ir
labai norint padėti kraujo vė-
žio ligoniams, dalyvaujant
maratone. Jai čia reikalinga ir
mūsų lietuviškos visuomenės
parama. Vėžio ligos paliečia
ne vieną iš mūsų ir kovojan-
tiems prieš leukemiją mūsų
pagalba reikalinga.

Nors ir nedidele auka galin-
tieji prisidėti, prašomi rašyti
čekius „The Leukemia Socie-
ty“ for Daina #230116 ir siųs-
ti: Illinois Chapter — Leuke-
mia Society of America, P.O.
Box 75283 Baltimore, MD
21275-5283.

Br. Juodelis

LIETUVOS MIŠKŲ
DABARTIS IR ATEITIS

Lietuvoje medynai auga 1
mln. 888,000 ha plote. Per
pastaruosius penkerius metus
jų padaugėjo 27,7 tūkst. ha.
Šių metų pradžioje įregist-
ruota 84,000 miško savininkų,
turinčių 218,000,521 ha pri-
vačių valdų. Miškingiausios
Lietuvoje yra Alytaus ir Vil-
niaus apskričių teritorijos,
mažiausiai miškų — Marijampolės
ir Klaipėdos regionuose.

Šie ir kiti faktai apie Lietu-
vos miškų būklę, šioje siste-
moje dirbančius žmones, buvo
svarstyti gruodžio 3 d. įvyku-
siame Miškų departamento
80-mečio minėjime.

Kaip minėjo aplinkos vice-
ministras, Miškų ir saugomų
teritorijų departamento direk-
torius Imantas Lazdinis, 1918
m. vasario 16 d. paskelbus
Lietuvos nepriklausomybę, ne-
delsiant buvo priimta keletą
svarbių teisės aktų, kurie tu-
rėjo sustabdyti miško kirti-
mus ir sutvarkyti jų naudo-
jimą. Prie Žemės ūkio ir val-
stybės turto ministerijos buvo
įkurtas Miškų departamentas,
kurio pirmuoju direktoriumi

TARP MŪSŲ KALBANT

MIRŠTA MŪSŲ DRAUGAI

Ar žinote, kad anksčiau mir-
davo seni žmonės, o dabar
miršta mūsų draugai? Tai a.a.
Justino Mackevičiaus pasaky-
ti žodžiai. Tiems, kurie nežino,
ar pamiršo Justiną Macke-
vičių, reikėtų paaiškinti, jog
jis buvo Čikagoje veikęs
Standard Federal banko įstai-
gos steigėjas ir valdytojas. Jo
pasakyti žodžiai man prisim-
nė, beskaitant vieno mano
bičiulio mirties pranešimą.
Mes nebuvome neperskiriami
draugai. Man regis, kad mes
daugiausia rišo ilgąmetę pa-
žintis. Tiesą pasakius, mudu
nebuvo „krėsti iš to paties
molio“, mums nebuvo lemta
visą laiką vaikščioti tais pa-
čiais gyvenimo keliais. Jis ne-
buvo jauniklis. Tačiau jo dva-
sia buvo dar toli iki senatvės.
Pastaruoju metu mes retokai
besusitikdavome, tačiau susi-
tikime, būdavo smagu pasikal-
bėti. Juo daugiau, kad mūsų
nuomonės beveik neišsiskir-
davo.

Prieš keletą metų netikėtai
suzinojau, kad mano bičiulis
susidūrė su piktos ligos grės-
me. Po to susitikus ir pra-
kalbėjus keliolika minučių, jis
nei vienu žodžiu neužsiminė
apie savo negalią. Tąsų ir
man atrodė, kad bet kokia
užuomina apie ligas būtų bu-
vusi nevietoje. Tuo kartu, kaip
ir ne kartą praėjtyje, mudvie-
jų nuomonės neišsiskyrė. Ma-
no bičiuliui, 1944 metais išėjus-
iam iš tėvynės, teko gyventi
vokiškai, prancūziškai ir ang-
liškai kalbančiuose kraštuose.

Jis studijavo chemiją ir ki-
tus šiai mokslo šakai artimus
mokslus. Šiame krašte, jei ne-

buvo paskirtas patyres miški-
ninkas Povilas Matulionis.

Lietuvos miškai nepriklausomy-
bės, karo ir pirmaisiais
pokario metais buvo naudojami
labai intensyviai, kertama
daugiau, negu priaugdavo.
Nuo 1996 m. miškas kerta-
mas, neviršijant metinės kirti-
mo normos, tai yra per metus
buvo kertama mažiau, negu
priaugdavo.

Lietuvos Vyriausybė 1999
metams patvirtino 3,8 mln.
kubinių metrų kirtimų normą.
Lietuvos miškininkai šiemet
valstybinio miško fondo žemė-
je, žemdirbystei netinkamoje
žemėje, išnaudotose iš-
kasenų plotuose, durpynuose
bei privačių savininkų valdose
pasodino beveik 11,000 ha
miško.

Šiuo metu Lietuvoje sau-
gomų teritorijų sistema sudaro
4 valstybinius gamtiniai ir 1
kultūrinis rezervatas, 5 vals-
tybiniai ir 30 regioninių parkų
bei 265 valstybiniai draustiniai.
(Elta)

klystu, daugiausia dirbo che-
mijos srityje. Jis mylėjo Lie-
tuvą. Niekomet neatsisaky-
davo paremti lietuvių visuo-
meninių ir kultūrinių užsimo-
jimų. Tarnyboje ir už jos ribų
visada sąžiningai atlikdavo
pareigas. Labai mėgo sportą.
Mėgo keliauti ir lankytis toli-
mesnėse vietovėse. Skaitė lie-
tuviškus laikraščius ir kny-
gas. Klausydavosi lietuvių ra-
dijo laidų. Mielai lankydavosi
lietuvių renginiuose. Priklausy-
damas lietuvių organizaci-
joms, nesisiveržė į vadovaujan-
čias vietas.

Pastaruoju metu, kaip ir
daugelis kitų, apsigyveno už-
miestyje. Prieš porą metų su-
sitikę, geru žodžiu prisimi-
nėme, tolokai nuo mūsų apsi-
gyvenusį ir ten mirusį, bendrą
pažįstamą. Ir tąsų, nei vien-
nas, nei kitas neradome reika-
lų pakalbėti apie savo bėdas
ar ligas. Maždaug prieš vie-
nerius metus turėjome progos
iš tolo pasimatyti ir pasisvei-
kinti.

Neseniai laikraštyje užtikau
savo bičiulio mirties praneši-
mą. Deja, jam pasakyti ir pas-
kutinį sudiev buvo per vėlu.
Gaila. Mano bičiulio vardas —
Konstantinas. Mes jį vadinda-
vome Kostu. Jo pavardė —
Žalnieraitis. Aš pusiau juokais
jį kalbindavau pasivadinti Ka-
reivaičiu. Anksčiau mūsų tar-
pe buvo nemažai tokių, kaip
Anapus iškeliavęs mano biči-
ulis. Deja, jų skaičius mažėja ir
mažėja. Tokius žmones galima
vadinti lietuvių išveivijos nu-
garkauliu. Tegul ilsisi mana-
sis bičiulis ramybėje...

Petras Petrutis

MOKSLEIVIAI
JUNGIASI Į
REIKŠMINGĄ VEIKLĄ

Keli tūkstančiai moksleivių
iš Vilniaus mokyklų dalyvavo

Baigtas remontuoti ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus gyvenamasis namas Turniške.

Eltos nuotr.

S K E L B I M A I

IVAIRŲS

**ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]**
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir
virtuvų įrengimas; priestatai;
keramikos plytelės; "sidings",
"soffits", "decks", "gutters", plokšti
ir "shingle" stogai; cementas,
dažymas. Turiu darbo draudimą.
S.Benets, tel. 630-241-1912.

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Padėsim parduoti, suremontuoti arba
pigiai nupirkti automobilį mūsų aikštelėje
arba auto-varžytinėse. Padėsim persiūti
automobilį, motociklą ar komercinę siuntą
į Lietuvą. Reikalingas skardininkas.
Tel. 708-201-0586.

Reikalingi darbininkai
statybos darbams —
„siding“.
Tel. 708-728-0208

Reikalingas draugas!

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

ALANTA FINANCIAL CORP.
3240 N. PULASKI RD.
CHICAGO, IL

Ieškote automobilio?
• padėsim pigiai nusipirkti iš
varžytinių;
• maži mėnesiniai mokesčiai,
norint pirkti išsimokėjimui;
• nėra kredito istorijos? Ne pro-
blema!
• automobilių draudimas geriau-
siomis sąlygomis.
Kreipitis:
Arūnas, tel. 773-205-7702.

**Pusiaukelyje į Florida, Georgia
valstijoje, labai gražiame name
išnuomojami kambariai nakčiai
arba visai savaitę; pusryčiai ir
vakarienė. Tel. 706-539-2032.
Kalbame lietuviškai.**

KAINAVO PER
MILIJONĄ LITŲ

akcijoje „Jaunimas dovanoja“
— rinko drabužius vaikams.
Akcijos rengėjai — jaunimo
paramos organizacija „Jauni-
mas jaunimui“. Surinktus dra-
bužius, kaip praneša Vilniaus
„Caritas“, išdalins interna-
tams, vaikų globos įstaigoms,
ligoninėms.

„Jaunimas jaunimui“ — yra
pelno nesiekianti savanorių
organizacija. Jos nariai sava-
noriškai padeda mokytiš na-
šlaičiams, dalyvauja mokslei-
vių vasaros stovyklose, rengia
įvairias akcijas. Šį pavasarį,
pavyzdžiui, buvo surengta Vil-
nelės valymo akcija. Daugiau
nei 20 Vilniaus mokyklų yra
organizacijos „Jaunimas jau-
nimui“ nariai. 1,000 valandų
šiais metais moksleiviai skyrė
savanoriškam darbui. „Jauni-
mas jaunimui“ — kol kas vie-
nintelė savanorių organizacija
Lietuvoje, kuriai vadovauja
jaunimas.

Organizacijos vadovybė pa-
tenkinta akcijos „Jaunimas
dovanoja“ rezultatais. Tai, pa-
sak „Jaunimas jaunimui“
pirm. Brigitos Zaras, puikūs
įrodymas, kad jaunuoliai,
dirbdami kartu, gali nuveikti
didelius darbus. Kitais metais
akcija „Jaunimas dovanoja“
turėtų apimti visą Lietuvą,
ketinama ir ją įtraukti ne ma-
žiau kaip šimtą mokyklų. Or-
ganizacijos „Jaunimas jau-
nimui“ veikla bus pristatyta
spaudos konferencijoje, gru-
odžio 30 dieną Vilniuje, Visų
Šventųjų parapijos namuose.
(Elta)

G. Vagnorius dar nežino, ar
kelsis gyventi į rezidenciją
Turniške, nors ji baigta re-
montuoti ir įrengti. Spalio 13
d. naująją rezidenciją apžiū-
rėjo žurnalistas.

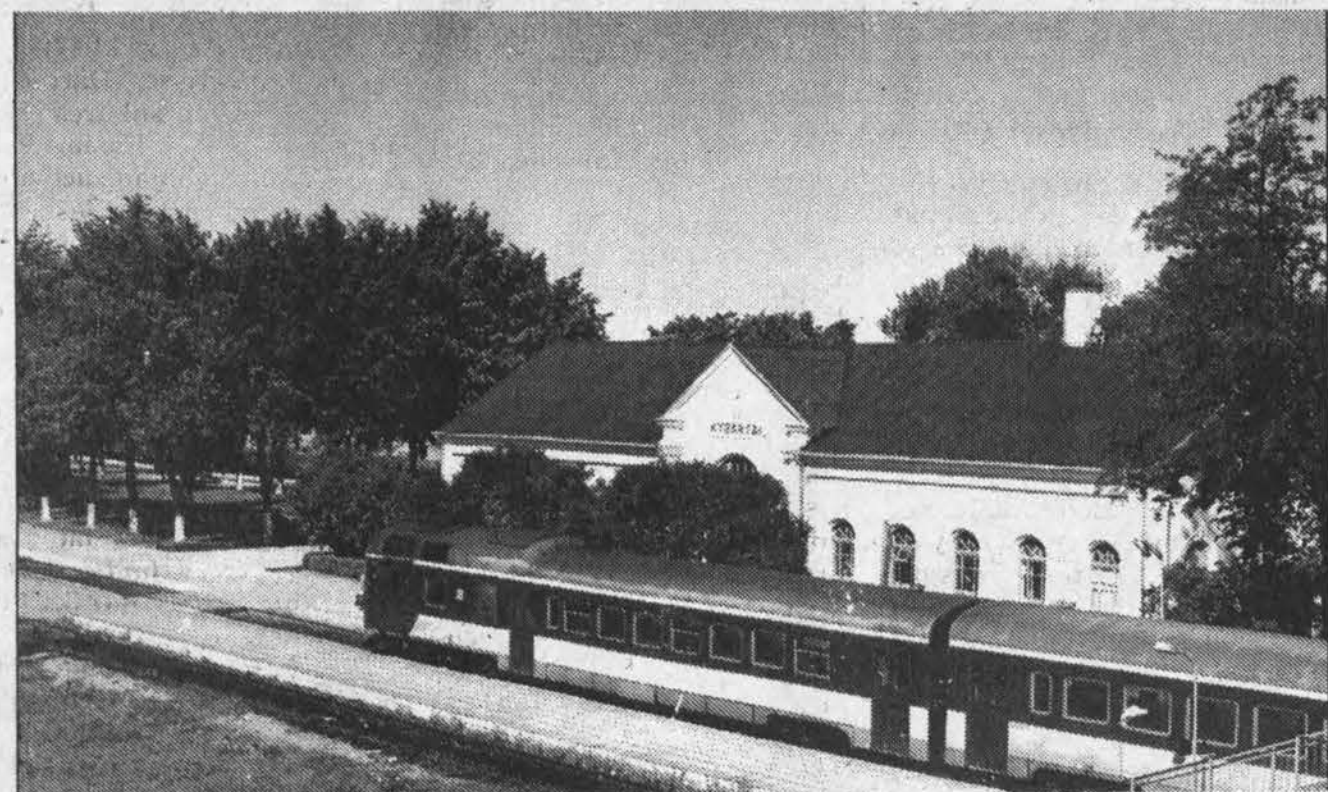
Premjero atstovas spaudai
Albinas Pilipauskas sakė, jog
rezidenciją premjerui turėti
prasminga vien dėl to, kad įgiję
būtų galima priimnėti sve-
čines. Organizuoti priėmimus
restoranuose yra brangiau,
nes ten taikomi dideli antkai-
niai.

Iki šiol premjeras G. Vag-
norius gyvena Turniške, 75
kv. metrų ploto Alytaus kon-
strukcijos (lengvos konstrukci-
jos, surenkamas) name.

Naujosios rezidencijos re-
montui iš viso skirta 1,3 mln.
litų. Pastatas statytas 1938 m.
Po remonto jame yra du aukš-
tai ir rūšys. Pirmajame aukšte
įrengtas darbo kabinetas, sve-
tainė, valgomasis, virtuvė.
Vietos svetainėje nėra daug.
Todėl pirmame aukšte iš sve-
tainės yra išėjimas į terasą,
kurioje vasarą tilps 50 žmo-
nių.

Antrajame aukšte įrengtos
gyvenamosios patalpos. Rūsy-
je — kambarys su biljardo
stalu, yra suomiška pirtis.
Kieme įrengtas nedidelis ba-
seinas. Rezidencijos teritori-
joje pastatytas voljeras šuniui.
Pasak „Respublikos“, premje-
ras šiuo metu šuns neturi, bet,
dizainerio teigimu, voljeras
įrengtas atečiai.

R. Jakutyte

Taip atrodo naujasis Kybartų geležinkelio stoties pastatas dabartiniu metu.

Nuotr. Romo Kartavičiaus

Vladas Baltrušaitis šeima, dalyvavusi perlaidojant jo palaikus.

VLADO BALTRUŠAIČIO SUGRIŽTUVĖS

Lietuvos kultūros istorijoje, amžininkų prisiminimuose Vladas Baltrušaitis (1912-1975) — įvairiapusiškai talentingas menininkas, taurus, nesavanaudis, giliai tikintis žmogus, doras pilietis, karštas patriotas. Gyvendamas Lietuvoje, jau buvo pagarsėjęs, jaunas operos solistas: nuo 1937 m. dainavo baritonu partijas Kaune, Valstybės teatre, karo metais — Vilniaus Miesto teatre. Turėjo labai didelį pasiekimą, nes buvo apdovano- tas ryškiu balsu (solistas Regi- nos Tamulevičienės žodžiais, niekad vėliau jai netekę girdėti tokio gražaus, sugestvusio balso), dailia, sceniška išvaiz- da, neeiliniais muzikiniais bei vaidybiniais sugebėjimais. Dainavo Germoną („Travi- ta“), Valentiną („Faustas“), Fi- garo („Sevilijos kirpėjas“), ki- tus vaidmenis, tačiau visais atžvilgiais išimtiniausias buvo jo Rigoletto. Gal todėl, apsigyvenęs Amerikoje ir drauge su bendraminčiais įsteigęs Čikagos lietuvių ope- ros trupę, pirmąją pastatė (buvo trupės meno vadovas) G. Verti „Rigoletto“, kurioje dar kartą padainavo mėgstamiausią, didžiausią savo par- tiją. Tuo ir baigėsi jo — operos artisto karjera, nutrukusi kaip tik brandžiausio kūry- binių jėgų klestėjimo metu. Kad patektų į amerikiečių sce- ną, reikėjo ne vien talento, o ir daug pinigų bei stipraus už- nugario. V. Baltrušaitis to ne- turėjo. Ir, tiesą sakant, per daug nesiekė išgyti (jis net Amerikos pilietybės nepri- ėmė); gyvenimą matavo kito- kiomis vertybėmis. Amerikoje jo siela, pasak žmonos Elenos, visą laiką kentėjo. Tą byloja ir nuolatinis blaškymasis. Įkūni- jęs savo didžiąją svajonę — Operos trupę, greitai iš ten pasitraukė; suorganizavęs Los Angeles Stasio Šimkaus cho-

lą, netrukus jį paliko; subū- ręs Niujorke vyrų chorą (vėliau pasivadinusį „Perkūnu“), taip pat atsiskė jam vadovauti. Ir ne dėl meninių nesėkmių: V. Baltrušaitis chorai garsėjo vienais geriausių išeivijoje, jis pats — aukštos kvalifikacijos chorvedys, vargonininkas. Skaudi išeivio klajonė baigėsi š.m. spalio 21 d. kai urna su V. Baltrušaitio palaikų pele- nais buvo gražinta Lietuvai. Iškeliavo jis iš gimtojo Jur- barko taip pat spalio mėnesį, 1944 metais. Savo dienoraš- tyje rašė: „Spalio vidurienį at- sisveikinom su mieluoju Jur- barku, kuriame liko visi mano vaikystės dienų prisimini- mai... Persizegnojom tylėda- mi ir, kaip iš lizdo išbaidyti paukšteliai, slinkome abudu su žmona šalia vežimo, retai kada vienu kitu žodžiu pasi- keisdami. Jau tolokai plentu link Smalininkų pavaziavus, atsisukau dar kartą pažvelgti į tėviškę, su kraujais iš šir- dies išplėštą... Virš medžių viršūnių kilo bažnyčios bokš- tai, po kuriais su mamytė ėjau stacijas, kurių varpui skam- bant kalbėjau vakarinę maldą (tas pats bažnyčios varpas pa- lydėjo ir Jo paskutinę kelionę į kapus — J.V.). Nuo jų į šiaurę — tankus medžių gojus, o ša- lia kapai, kuriuose ilsisi mano tėveliai. Dieve mano, juk ne- spėjau aplankyti tos jų bran- gios amžino poilsio vietos. Gal negrišiu ir niekada jau ne- pamatysiu... Tėveliai mieli, at- leiskit man šioj sunkioj gyve- nimo valandoj. Štai aš, jūsų sūnus, kaip nusikaltėlis, kaip tremtinys išvejamas iš savo namų ir einu nežinomon ke- lionėn. Palikęs savo gyvenimą, gimtinę, savo kraštą, einu sve- timon šalin, kur galbūt manęs laukia vargas, badas, o gal ir mano kaulus uždengs svetima žemė, kuri man bus sunki ir šalta. O čia, šalia jūsų, ji būtų

tokia lengva ir miela...”

Išbėgo tada įdėdus dviese su Elena Daumantaite, paskubo- mis susituokė jau rusų apšau- domo Jurbarko bažnyčioje. O sugrįžo šešiese. V. Baltrušai- čio pelenų urną į gimtąją žemę, šalia tėvėlių, padėjo jo sū- nus Putinas, kartu su seserim Karile Baltrušaityte bei dviem jos dukrelėmis, Vėjūne ir Aura iš Kalifornijos. O visus perlai- dojimo rūpesčius prisiėmė žmona Elena Baltrušaitienė, jau sugrįžusi iš JAV į Lietuvą nuolatiniam gyvenimui.

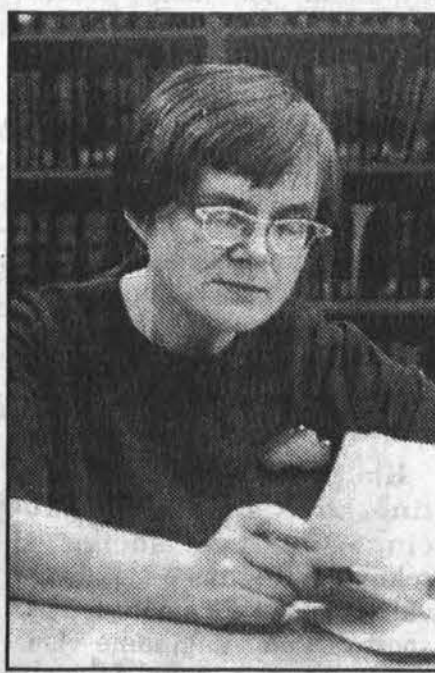
Vyro perlaidojimas — vienas iš E. Baltrušaitienės jau įgy- vendintų sumanymų. Siekda- ma priekelti bei įamžinti so- vietmečiu visiškai iš Lietuvos kultūrinės atminties ištrinto vyro vardą, ji savo lėšomis iš- leido knygą apie Baltrušaitį (1996), o šiemet paskyrė sti- pendiją jaunam baritonui, stu- dijuojančiam Kauno fakultete. Anais laikais tai buvo Konser- vatorija, kurioje mokėsi ir V. Baltrušaitis, o dabar ši aukš- tojo mokslo įstaiga vadinasi Lietuvos Muzikos akademijos Kauno fakultetu. Įsikūrė (1989) vaizdingoje vietoje, ta- čiau apleistame buvusio tech- nikumo pastate. Energingo ir sumanaus fakulteto prorektor-iaus doc. Ramučio Čepinsko (jis ir puikus pianistas, ypač solistų akompaniatorius) dė- ka, pastatas suremontuotas, įsigyti instrumentai (vargonai — Marijampolės meistrų dar- bo), klasės skoningai, jaukiai įrengtos ir studentams (jų per 200) sudarytos geros darbo sąlygos. Be kita ko, Kauno fa- kultetą paremia (šia vasarą atvežė turtingą plokštelių siuntą) buvusio operos solistė Salomėja Nasvytytė-Valiukienė, visokeriopai globojo JAV gyvenęs muzikas Juozas Stan- kūnas, premiją jauniems Vil- niaus tenorams jau anksčiau yra paskyręs Stasys Baras, Klaipėdos studentams teikia- ma Juozės Augaitytės para- ma. E. Baltrušaitienės paskir- toji stipendija — dar vienas išeivijos mostas, rodantis jau- rumo ir dėmesio kitam pa- vyzdį.

Rugsėjo mėnesį Kauno fa- kultete, ką tik, atidarytoje, dar medžiu ir dažais kvepian- čioje koncertų salėje, buvo su- rengtas konkursas, kurio metu ir paaiškėjo V. Baltrušaitio stipendijos laimėtojas. Juo ta- po doc. Gedimino Smito klasės III kurso studentas Giedrius Prunskus. Jis taip pat jurbar- kietis. V. Baltrušaitis perlai- dojimo iškilnėse, Jurbarko kultūros namuose surengtoje paminėjimo valandėlėje (aka- demijoje) jis padainavo K. V. Banaičio „Atsiminimą“, V. Ja- kubėno harmonizuotą lietuvių liaudies dainą „Sutemo nak-

PASKUTINIS SUDIEV ALDONAI JANKAUSKAITEI

Susipažinome 1957 metais, kai ją, ką tik atėjusią dirbti į tą pačią darbovietę, pristatė viršininkė. Pasikeitė ke- liais sakiniais ir po to drauge dirbome 30 metų.

Aldona buvo gimusi 1918 m. Pakrežintuose, Raseinių apsk- rityje. Vėliau gyveno Tauragėje. Jos tėvas buvo mokyklų inspektorius, motina — pra- dzios mokyklos mokytoja. Mo- tina, nenorėdama savo vaiko mokyti savo dėstojoje kla- sėje, paruošė ją į progimnazi- jos pirmą klasę. Tokiu būdu ji buvo jauniausia savo klasėje ir, būdama jauniausia, gavo atestatą. Jos prisiminimuose išlikę tokie įspūdžiai: „Būda- ma 3-4 metais jaunesnė, kla- sėje nepritapau prie klasės draugų. Būdavo, būrys moki- nių kalbasi tarp savęs, bet, man priartėjus prie jų, visi nutyla. Su jaunesnių klasių

Aldona Jankauskaitė (1918-1998) tarp knygų.

mokiniais irgi sunkiai rasda- vau bendrą kalbą, nes, būda- ma aukštesnėje klasėje, buvau 'per sena' jiems”. „Širdis atsi- gavo, — pasakojo Aldona, — kai išvykau studijuoti į Kau- ną”. Baigusi gimnaziją, Aldo- na pora metų dirbo istaigoje, todėl, atvykusi į universitetą, jautėsi lyg tarp savų. Studi- juojant Kaune, vėliau Vilniu- je, buvo samogietė. Buvo išgijusi autentiškus žemai- tiškus tautinius rūbus, ku- riuos atsivežė su savimi. Uni- versitete baigusi lietuvių kal- bą ir literatūrą, mokytojavo Tauragėje. Pasitraukusi iš Tauragės, apsigyveno Uchtės stovykloje, kur irgi mokytoja- vo, vėliau Diepholze, kol išvy- ko į Ameriką.

Apsistojusi New Yorke irgi mokytojavo lituanistinėje mo- kykloje, kolegijoje studijavo chemiją, dirbo New Yorke la- boratorijoje, po to persikėlė į Čikagą. Atvykusi į Čikagą, Al- dona pasinėrė į „lietuvišką katilą“, jos žodžiais tarant. Priklausė Lietuvos Dukterų draugijai, BALFui, dainavo „Dainavos“ ansamblyje, lankė įvairias studijų dienas, suva- žiavimus, buvo nuosirdi Brigh- ton Parko lietuvių bendruo- menės narė iki tol, kol žiauri liga — Alzheimers, vėžys ir širdies ataka nutraukė jos gy- venimo siulą 1998 m.

Aldona buvo taupi, bet mėgo skaityti ir knygoms pinigų ne- gailėdavo. Prenumeruodavo spaudą ir, raginama rašyti testamentą, pirmiausia išvar- dino, kurią spaudą ji norėtų paremti. Deja, testamentas iš- liko tik juodaštyje. Po jos mirties gausios jos lietuviš- kos bibliotekos niekas nerado. Kada ji pradingo, kas ją pasi- naudojo, taip ir neišku. Pas- kutinėmis savo gyvenimo die- nomis Aldona labai norėjo eiti pas mamą (mirusią 1968 m.), ir prieš šv. Kalėdas susijungė su savo šeima. Atsisveikinant jai įduoti gintarėliai, o ant karsto užberta lietuviška žemėlė.

Eug. Barškėtienė

A.Š.A. K. ŠAKYS

Sausio 5 dieną sukas vieneri metai, kai Aukščiausias iš mūsų tarpo pasiėmė vos 74 metų sulaukusį Kazimierą Šakį.

Kazimieras Šeškevičius — Šakys gimė 1923 metais ūki- ninko šeimoje, Višakio Rūdo- nio, Marijampolės apskrityje. Anksti netekęs tėvo, vos tryli- kos metų amžiaus būdamas, jis perėmė akio tvarkymą drauge su motina. Mokytis negalėjo, reikėjo jaunesnius brolius leisti į mokyklą. 1941 metais, 18-kos metų būda- mas, vedė Salomėją Vasi- liauskaitę. 1944 metų paba- ijoje su žmona ir pusantrų metų sūneliu Gvidu pasitrau- kė į Vokietiją. Traukiantis per Ragainę, vokiečiai Kazi-

DRAUGAS, 1999 m. sausio 20 d., trečiadienis

Liudėdami pranešame, kad š.m. sausio 16 d., ilgai sirgusi, savo namuose mirė mano Mamytė

A.Š.A.

GERTRŪDA BURBAITĖ VAIČIULIENĖ

Amerikoje, Oak Lawn, IL, išgyveno 50 metų.

Velionė gimė 1916 m. gegužės mėnesį Skuode, Lietuvoje. Mokėsi Skuode ir Kretingoje. Velionė buvo žmona a.a. Prano Vaičiulio, sesuo a.a. dailininko Adolfo Burbos, mirusio 1952 m. Sibire. Liūdi brolis Bronius Burba, jo sūnus Gintaras, Brooklyn, NY, sesuo Adelė Kairienė su dukra Apolonija Lietuvoje, mirusio brolio Adolfo žmona Stefanija Burbienė, jos duklė Kristina, sūnus Romas ir anūkas Ričardas su žmona Linda.

Velionė bus pašarvota Blake-Lamb laidotuvių namuose, 103 St ir Cicero Ave pirmadienį, sausio 18 d. nuo 10 v.r. iki 9 v.v. Laidotuvės antradienį, sausio 19 d. Iš laidojimo namų Velionė 9:30 v.r. bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią Marquette parke ir po šv. Mišių palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti Jos laidotuvėse.

Duktė Vanda Passolano ir vyras Jimmy

A.Š.A.

TERENCE L. JURŠĖNAS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1999 m. sausio 18 d., 11:05 val. ryto, sulaukęs 49 metų. Gimė Anglijoje, Doncaster mieste.

Nuliūdę tėvai Juozas ir Doreen Adams, broliai Joseph, žmona Helen, ir John. Taip pat tetos, dėdės, pusbroliai, pusseserės, dukterėčios ir sūnėnai Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionis buvo JAV kariuomenės veteranas. Velionis pašarvotas trečiadienį, sausio 20 d. nuo 1 iki 8 v. v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, sausio 21 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto Velionis bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos Šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių Velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: tėvai, broliai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M.Petkus, tel. 800-994-7600.

„Tai kas, kad prabėgo saulela jaunystė —
Kaip sapnas, kaip laimė, kaip naktį audra.
Kaip sapnas praėjim ir mes ir negrįšim
Ir nieks mums atgal jau kelių neberas...”

Diana Glemžaitė, 1943 m.

Mielam klasės Draugui

A.Š.A.

KOSTUI ŽALNIERAIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną NIJOLĘ ir visus artimuosius.

Kauno VI-tosios gimnazijos
pirmos laidos abiturientai

Kazimieras Šakys

mierą paėmė prie oro uosto darbu. Karui pasibaigus, šeima susitiko Vokietijoje karo pabėgėlių stovykloje. Tik po keturių stovykloje pragyventų metų gavo leidimą išvykti į Ameriką pas tetą. Apsigyve- nęs Čikagoje, Kazimieras, sunkiai dirbdamas fabrike, vakarais siekė mokslo. Būda- mas gabus ir labai darbštus, Kazimieras daug metų sek- mingai dirbo keliose didelėse firmose inžinerinio projekta- vimo specialistu: JPL, Data- metrics kompanijose ir ilgiau- siai Analitic Technology, iš kurios išėjo į pensiją.

Kazimieras Šakys buvo

veiklus lietuvių visuomeni- nėje veikloje. Dar Lietuvoje, turedamas gražų balsą, anks- ti ėmė giedoti bažnyčios cho- re. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos chore Kazimieras drauge su žmona Salomėja daugiau kaip 40 metų giedojo iki pat savo staigios mirties. Gražiai dirbo Lietuvių Ben- druomenės, Fronto bičiulių, Radijo valandėlės, Dramos sambūrio, BALFo ir kt. lietu- vių organizacijose. Darbštu- mu ir gabumu sukūręs pamatą savo šeimai, Kazimieras buvo dosnus organizacijoms — rėmė finansiskai. Šeškevi- čių šeima, karo audros išblaš- kyta, prieš keturis metus su- sirinko iš visų pasaulio šalių gimtame Višakio Rūdos mies- telyje pasimelsti už tėvus: Ka- zimieras iš Kalifornijos, brolis Jonas — iš Marijampolės, Sa- liamonas, Sibiro tremtinys — iš Kauno, kunigas Juozas — iš Brazilijos. Broliai meldėsi už vyriausiąjį Vytautą, parti- zaną, kurio kapas dar iki šiol nesurastas.

Kazimieras dideliame siel- varte paliko žmoną Salomėją, sūnų Gvidą, anūkus John ir Christopher, ir proanukę Kat- hy.

Ilsėkis, Kazimierai, Viešpa- ties ramybėje.

Giedrius Prunskus, laimėjęs Vladas Baltrušaitio stipendiją.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

A.a. Marija Baronaitė-Grėbliūnienė, lietuviškų tautinių šokių pradininkė, mirė Kalėdų metu slaugos namuose, Adelaide, Australia. Jos žymiųjų mokinių tarpe yra: Juozas Lingys, Kazys Poškaitis, Liudas Sagys, Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė, Jadvyga Matulaitienė. A.a. Marija buvo Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetų lektorė, „Liaudies ansamblio“ šokių mokytoja. Vokiečioje dirbo su Ciurlonio ansambliu.

Lietuvių dailės muziejuje Lemonte tęsiamas Muzikos popiečių ciklas. Vasario 7 d., 1 val. popiet, **Sonata Deivikytė-Zubovienė** atliks romantinių miniatiūrų koncertą.

Inž. Algirdas Stepaitytis skaitys paskaitą vasario 7 d., 12 val. (tuoj po 11 val. r. lietuviškų Mišių) Cicero Šv. Antano parapijos saleje. Lietuvos Nepriklausomybės šventės rengėjai yra Cicero LB apylinkės ir ALTO valdybos nariai. Visi kviečiami šioje šventėje dalyvauti. Taip pat primenama, kad vasario 6 d., šeštadienį, vidurdienį, bus Lietuvos trispalvės pakėlimo prie Cicero miesto rotušės (50th Ave ir 25th Str.) iškilmės, kurioms vadovauja Cicero ALTO skyrius. Vėliavą pakels „Klaipėdos“ jūrų šaulių kuopa.

Lietuvių karių veteranų sąjunga „Ramovė“ Čikagos skyriaus metinis narių susirinkimas vyks sausio 24 d., sekmadienį, 12 val., Jaunimo centro patalpose. Kviečiami visi skyriaus nariai susirinkime dalyvauti.

Tėviškos parapijos pranešimu, Amerikoje šiomis dienomis lankosi Lietuvos Evangelikų-liuteronų Bažnyčios vyskupas **dr. Jonas Kalvanas, jn.** Šalia visų kitų numatytų įsipareigojimų, vysk. Kalvanas, jn., savo apsilankymo metu numato sausio 24 d., 10:30 val. r., pasakyti pamokslą lietuvių evangelikų-liuteronų Tėviškos parapijos bažnyčioje.

BALFO Cicero skyriaus metinis susirinkimas šaukiamas sausio 31 d., sekmadienį, 11 val., Šv. Antano bažnyčioje, kun. dr. K. Trimakas atnašaus šv. Mišias už gyvus ir mirusius skyriaus aukotojus ir darbuotojus. Giedos sol. L. Stepaitytė ir choras, vargonuos M. Prapuolenis. Tuojau po pamaldų (12 val.) parapijos saleje bus susirinkimas ir užkanda. Visi maloniai kviečiami dalyvauti pamaldose ir susirinkime.

Nekalto M. Marijos Prasišėjimo parapijoje, Brighton Parke, kiekvieną sekmadienį vyksta lietuviškos Mišios — iškilmingos, kuriose gieda parapijos choras, vadovaujamas muz. Algimanto Barniško, yra 10:30 val. ryte. Kviečiami jose dalyvauti ne tik apylinkėje gyvenantieji lietuviai, bet ir iš toliau. Taip pat visi kviečiami jungtis į parapijos chorą; juk sakoma: kas gieda, dukart meldžiasi.

Algimanto Kezio fotografijų parodos „Būties fragmentai“ atidarymas yra sausio 23 d., šeštadienį, 7:30 val. vak., Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte. Paroda tęsis iki vasario 28 d.

Prašome ateiti į talką — šeštadienį, sausio 23 d., 10 val. ryto į talpintuvą bus kraunami „Saulutės“, Lietuvos Vaikų globos būrelio, siuntiniai. Renkamės 9:45 v.r. apatinėje mašinų aikštelėje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Bus apie 300 dėžių. „Saulutė“ yra dėkinga už pagalbą surenkantiems suaukotus daiktus, juos skirstantiems ir pakuojantiems bei padedantiems sukurti išsiuntimui. Pakavimą tvarko Raminta Marchertienė, tel. (630) 243-9488.

Klaipėdos dienos metinė jūros skautų ir skautėlių iškilminga sueiga ši sekmadienį, sausio 24 d., 10 val. ryto vyks Lemonte, PLC sporto saleje. Raginame visus brolius ir seses 9 v.r. dalyvauti šv. Mišiose Palaiminto J. Matulaičio misijoje, o negalint čia dalyvauti — sekmadienio pareigą Dievui atlikti savo parapijų bažnyčiose. Sueigoje dalyvavimas privalomas visiems „Lituanicos“ tunto jūrų skautams ir „Nerijos“ tunto jūrų skautėms. Dėvime pilnomis išieginėmis uniformomis. Tėveliai ir svečiai maloniai kviečiami. Po sueigos kavutė ir pabendravimas.

Ateitininkų namų narių susirinkimas vyks sekmadienį, sausio 31 d. Ateitininkų namuose, tuoj po 11 val. šv. Mišių Pal. J. Matulaičio misijoje. Prieš susirinkimą bus užkandžiai. Vyks svarbūs pranešimai ir naujos valdybos rinkimai. Visi nariai, mėcenatai ir rėmėjai kviečiami dalyvauti.

Rašyt. St. Dziugas, Oak Lawn, IL, palaiko glaudžius ryšius su Martyno Mažvydo bibliotekos Vilniuje Lituanistinio skyriaus vedėja Silvija Vėlaviciene, siųsdamas jai retesnes knygas ir leidinius, kad jie išliktų saugioje vietoje. Šiais metais jis buvo pasiuntęs, be knygų ir kitų leidinių, didelį spalvotų plakatų rinkinį: Čikagos lietuvių operos pastatymų, Lietuvių šokių ir dainų švenčių bei kitų įvairių kultūrinių renginių, įvykusių Čikagoje per daugelį metų. Šiomis dienomis S. Dziugas gavo laišką iš S. Vėlavicienos, kuriame rašoma: „Dabar turiu pasidalinti su Jumis dideliu džiaugsmu, kurį suteikė man Jūsų pasiųsta plakatų kolekcija. Visos Jūsų siuntos ypąc vertingos, tačiau ši yra išskirtinė, nes plakatų visai neturėjome. Plakatai puikiai parodo išieivijos visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo įvairovę. Retas juos išsaugojo. Jums tenka didžiausi pagyrimo ir padėkos žodžiai, kad išsaugojote šį neįkainojamą turtą. Ateinančių metų vasarą planuojame surengti mūsų bibliotekoje šių plakatų ir afišų parodą. Būtų nepaprastai smagu, kad Jūs pamatytumėte tą parodą. Viliuosi, kad vasarą atvyksite į Lietuvą. Jei Jūs atvyktumėte, galėtume surengti ir iškilmingą parodos atidarymą“. Ta proga reikia paminėti, kad Raseinių viešojo bibliotekoje yra įsteigtas St. Dziugo fondas, į kurį iki šiol jis yra pasiuntęs daugiau kaip 2,000 lietuvių kalba knygų ir kitų leidinių. Knygų persiuntimo išlaidas padengia siuntėjas savo lėšomis.

LR Seimo narys ir veiklus Tremtinių grįžimo organizacijų atstovas Vytautas Činauskas su Maironio vardo lit. mokyklos, veikiančios Pasaulio lietuvių centre Lemonte, vedėja Egle Novak sausio 16 d. jam apsilankius mokykloje. Nuotr. Broniaus Nainio

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

DĖKOJU

Dėkoju
Už krentantį sniegą
Ir ledą
Po mano padu —
Žiemoti
Meškiukai sumiega —
Tai jų neprikelti
Žadu.

Dėkoju
Už žydinčią saulę,
Snieguotų eglaičių
Rate;
Dėkoju
Už žiemą
Pasaulį
Ir krykštą
Jos verpete.

O. B. Audronė

— Seneli, ar piliakalnyje iš tikro milžinai gyvena?
— Jie, vaikelį, pilies kalne giliu miegu miega.
— O aš aną vakarą girdėjau žirgus po žemėmis žvangiant.
— Jei girdėjai, Juozuli, tai gal jau milžinai nubudo...

Leonardas Gutauskas

JĖZAUS GIMTADIENIO DOVANOS

Aš mažajam Jėzuliui duočiau jojo portretą. Jam jis labai patiks. Jėzulis man padovanotų „Legos“, o aš jam pastatysiu erdvėlaivį.

Sigitas Rimkus

Aš Jėzuliui norėčiau duoti labai daug. Aš būčiau labai geras. Aš nekariaučiau su Rita ir Vyta. Aš išplaučiau lėktes, sutvarkyčiau savo kambary ir nuvalyčiau dulkes.

Gintas Bradūnas

Aš norėčiau Jėzuliui duoti namą, kad jam nereikėtų vargti praeitėse. Aš uždegtu žvakę, kad Jam būtų šilta. Duočiau Jam obuolį, kad turėtų ko valgyti. Duočiau Jam dar daug ko kito.

Mantas Vidutis

Visi trys Baltimorės Karaliaus Mindaugo lit. m-los 3 sk. mokiniai

(„Mūsų metai“)

KALĖDŲ EGLUTĖS PUOŠIMAS

Mano tėčiui patinka puošti eglutę paskutinę minutę. Jei jis galėtų, jis puostų eglutę Kučių vakarą.

Šiais metais visa mūsų šeima puošė eglutę. Mano tėčiui patinka groti linksma muziką, kuri tinka Kalėdų laikui. Mes puošiamė eglutę su visokiais papuošalais, stikliniais balionais, arkliais ir šviesomis. Man labai patinka puošti eglę, nes kai mes puošiamė, galime dėti dovanas po eglutę.

Gaja Stirbytė

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

kuoti. 8. Vaikai išbėgo į kiemą, jie tikriausiai labai šaukė (rėkė). 9. Jautrus žmogus ir mažą prisilietimą jus (pajus). 10. Jūs šį vakarą valgysite Kučių vakarienę. 11. Šliūkšt ir išliejo pieną (iš-tiktukas, vaizduojas pylimo, liejimo garsą). 12. Šliūkšt ir apipylė jį vandeniu (iš-tiktukas didesniai pylimui, liejimui pažymėti). Šliūkšt ir paslydau (čiuožimui pažymėti). Gali būti ir kitokie sakiniai.

GALVOSŪKIO NR. 52 ATSAKYMAI

1. Venta. 2. Yla. 3. Tauragnas. 4. Alytus. 5. Utena. 6. Trakai. 7. Alaušas. 8. Sruoga. Žemyn: Vytautas.

GALVOSŪKIO NR. 53 ATSAKYMAI

Čiurlonio paveikslų pavadinimai: 1. Auka. 2. Ramybė. 3. Jūros sonata. 4. Karalaitės kelionė. 5. Pavasaris. 6. Pavasario sonata. 7. Karalių pasaka.

GALVOSŪKIO NR. 54 ATSAKYMAS

Piešinėlyje yra nupiešta 12 Kalėdų senelių galvų.

GALVOSŪKIO NR. 55 ATSAKYMAI

1. Vakuume garso bangos nekeliauja, todėl ten viešpatuoja tylą. 2. Europoje popierių pradėjo gaminti 1270 metais Montefano miestas Italijoje. 3. Šampanas buvo išrastas 1698 m. Išradėjas prancūzas D. P. Perignon. 4. Amerikietis E. Reed 1786 m. išrado mašiną vinims gaminti. 5. Amerikietis inž. R. Fulton 1803 pastatė pirmąjį garlaivį, nors garlaiviai domėjosi 1787 J. Rumsey ir J. Fitch.

Fedras

UŽSIĖMIMAI

Vakar buvo įdomu. Įdomiausia dalis buvo „spice“. Man buvo labai juokinga. Blogai, kad liepsna nebuvo tikra. Man buvo įdomu, kai reikėjo išrinkti vadovų nosis.

Justas Dunča, 4 būrelis

Buvo smagu. Gal kitą kartą geriau būtų tikras lauzas. Man patiko „spice“ mokytojų kostiumai.

Vitas Mikalčius, 4 būrelis

Vakar lauzas buvo labai nuobodus. Vaidinimai nebuvo juokingi ir „spice“ vaidinimas buvo nuobodus. Geriau patiko virtuvės darbininkų vaidinimas ir saulės kremas vaidinimas. Negerai, kad lauzas nebuvo tikras.

Arija Kasputytė ir Vita Petrutytė, 10 būrelis
JAS 1998 m. stovykla
Dainavoje
(„Dainavos knygų lentyna“)

GALVOSŪKIO NR. 51 ATSAKYMAI

1. Vaikai rito didelius sniego kamuolius. 2. Ryto šviesa visus prikėlė iš miego. 3. Ejo mergaitė šilų ieškodama grybų. 4. Kambaryje šylu, lauke šalu. 5. Strikt, voverė į medį įšoko (iš-tiktukas pašokimui pažymėti). 6. Tik strykt, stirna iš miško stryktelėjo (iš-tiktukas smarkesniai pašokimui pažymėti). 7. Šios šukos tinka plaukams šu-

GALVOSŪKIS NR. 73

Šio eilėraštko visus žodžius parašykite skiemenimis. Tarp skiemenų parašykite brūkšnelius. Pavyzdys: Žiemu-žė.

Rogutės

Pasidirbau gražutes
Tvirtos medžio rogutes.

Nuo kalnelio važiuau,
Už karklelio užkliauvau.

Už karklelio užkliauvau,
Iš rogučių išvirtau.

K. Jakubėnas

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 74

Daugtaškių vietoje įrašykite žodžius, pagal nurodytas reikšmes. Žemyn pirmoje eilutėje turi būti vardas didžiulės kalbų šeimos, kuriai priklauso ir lietuviai: 1.Mokslas apie praeitį laikų. 2.Lietuvos miestelis, kuriame gyvena V. Kudirka būdamas gydytoju. 3.Didžiausia Latvijos upė. 4.Basanavičiaus gimtasis kaimas. 5.Miškų žvėris su šakotais ragais. 6.Šiaurės rytų Lietuvos apskritys miestas. 7.Lietuvos miestelis, prie kurio buvo sumušti barmontininkai. 8.Viena Kanados provincija, kurioje gyvena daug lietuvių. 9.Garsiausias Lietuvos akmuo. 10.Lietuvos vietovė, kurioje yra atominės energijos elektrinė. 11.Neturtingas žmogus, kuris vaikščioja išmaldos prašydamas. 12.Nepastovūs Lietuvos gyventojai, kurie mėgdavo svetimą turtą pasisavinti. 13.Mergaitės vardas. 14.Žymus Lietuvos valdovas istoriniais laikais. 15.Paukščiams perėti namelis.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 75

1. Kuria pirmąja raide Lietuvoje pavadžių yra daugiausia. 2. Ar Gintaras yra minimas Šv. Rašte? 3. Ar karvė žioviauja? 4. Kur yra palaidotas Lietuvos-Lenkijos valdovo Vadišlovo IV Vazos (1632-1648) žarnos-viduriai? 5. Kiek kartų vanduo yra tirštesnis už orą? Už visus teisingai išspręstus ir plačiau paaiškintus atsakymus, skiriama 10 taškų, o už trumpus atsakymus — 5 taškai.

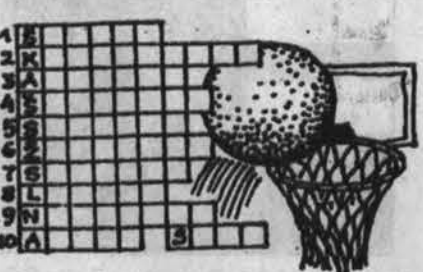
Atsiuntė
kun.dr. E. Gerulis

GALVOSŪKIS A

(Piešinėlis). Šis galvosūkis nėra konkursinis. Skirtas sporto mėgėjams. Jūs žinote visas žymiausias Amerikos krepšinio komandas, čia reikės surašyti visas žinomiausias Lietuvos krepšinio komandas — jų pavadinimus. Susipažinkite ir su Lietuvos sportu.

Šį galvosūkį sudarė 5 klases mokinė Jurgita Jakimavičiūtė iš Trakiškio kaimo, Pa-nevėžio rajono.

Dalia

S K E L B I M A I

• Legaliai dar galima išrūpinti „Social Security“ . E.Šumanas, tel. 1-708-720-2651. (sk.)

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S.Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S.Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Reklamavimui
773-585-9500

• Dalia ir Rimantas Bitėnai, Bronxville, NY, ir Matilda Kiertekles, Seltzer, PA, kiekvienas globoja po našlaitį Lietuvoje. Pratešdami paramą kitiems metams, kiekvienas atsiuntė po \$200. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 West 71st St., Chicago IL 60629. (sk.)

• Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės metinis susirinkimas šaukiamas sausio 24 d., sekmadienį 12 val. Šaulių saleje, 2417 W. 43 St, Chicago, IL. Visiems šauliams ir nariams susirinkime dalyvavimas būtinas. Valdyba.

• Prie 66 St ir Kedzie Ave išnuomojamas 3 kamb. butas. Kreiptis: tel. 708-425-7160. (sk.)

• Praleiskite vieną savaitę šią žiemą plaukiant saulėtoje Karibų jūroje. Septynios dienos — 1999 m. sausio 31 d. — vasario 7 d. Kaina \$1,339. First Class Travel, tel. 847-392-6320 arba 1-800-470-3358. (sk.)